

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי תשע"ח-2018

סקירה, דברי רקע והסבר

F|B|C|&|Co | 60 SINCE 1958

Fischer Behar Chen Well Orion & Co
פישר בכר חן וול אוריון ושות'

לקוחות וחברים יקרים,

בחודש מרץ 2018 אישרה הכנסת את חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, תשע"ח-2018, בתום הליך חקיקה ממושך. ביום 15.3.2018 פורסם החוק החדש ברשומות.

עד לחקיקת החוק החדש, דיני חדלות הפירעון התבססו על פקודות מנדטוריות ארכאיות אשר הוסדרו בחקיקה מיושנת, לא מעודכנת ומפוזרת, אשר תוקנה נקודתית במהלך השנים. כמו כן, חלק מהחסר הושלם באמצעות פסיקת בתי המשפט, אך גם זו לא יצרה הסדרה כוללת ואחידה של התחום, והותירה אי וודאות.

החוק החדש נועד לתקן את המצב המתואר לעיל באמצעות יצירת קודיפיקציה של דיני חדלות הפירעון. המטרה הייתה להסדיר באופן מקיף ושלם את כלל דיני חדלות הפירעון של יחידים ושל תאגידים, בחוק חדש ועדכני אשר יבטל את הפקודות הישנות וההסדרים הקיימים בחוק החברות, תשנ"ט-1999.

החוק חל על יחיד ועל תאגידים מסוג חברות ושותפויות בלבד (הוא אינו חל על תאגידים אחרים, כגון עמותות, חברות לתועלת הציבור ואגודות שיתופיות). עם זאת, הוראות סדר הפירעון שבחלק ד' לחוק חולו גם על תאגידים אחרים.

חוברת זו נועדה לסייע בהכרת החוק החדש, באמצעות סקירת ארבעה עשר חלקיו, בהתאם למבנה החוק, תוך מתן דגש לחידושים העיקריים ביחס לדין שחל טרם כניסת החוק החדש.

יודגש, כי חוברת זו נוסחה בשפה כללית ואינה מתיימרת לסקור באופן ממצה או פרטני את הוראות החוק. אין להסתמך על האמור בחוברת כעל חוות-דעת משפטית או ייעוץ משפטי ובכל שאלה קונקרטית יש לפנות לקבלת ייעוץ מתאים.

אנו תקווה כי תמצאו בחוברת עניין.

בברכה,

פישר בכר חן וול אוריון ושות'

חוברת זו נכתבה ע"י עו"ד דיקלה לביא פישר, שותפה במחלקת המימון והבנקאות

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, תשע"ח-2018

סקירה, דברי רקע והסבר

Fischer Behar Chen Well Orion & Co
פישר בכר חן וול אוריון ושות'

חלק א' לחוק: עקרונות ופרשנות

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, תשע"ח-2018 ("החוק החדש" או "החוק") מסדיר את כל היבטי חדלות הפירעון של החייב (בהבחנה בין יחיד ותאגיד), החל מהסדרי החוב וחובות נושאי המשרה בתקופה שקודמת לפתיחת הליכי חדלות הפירעון, המשך בהליכי ההבראה והשיקום וכלה בפירוקו של החייב שהוא תאגיד וחיסול פעילותו.

החלק הראשון של החוק החדש מחולק לשני פרקים:

- הפרק הראשון קובע את עקרונות היסוד של החוק
- הפרק השני מגדיר את המונחים המשמשים את החוק כולו

א. עקרונות היסוד של החוק – שינוי תפיסתי (סעיפים 1-3)

החוק החדש מוטה שיקום. הדבר בא לידי ביטוי כבר מסקירת מטרות הליכי חדלות הפירעון אותן מונה החוק, אשר מציב את השיקום הכלכלי של החייב כמטרתו הראשונה במעלה (תוך מתן קדימות למטרה זו עוד לפני המטרה של השאת שיעור החוב לנושים).

יצוין כי מסקירת דברי ההסבר לחוק החדש, במקביל לסקירת החוק החדש על כל סעיפיו, עולה כי החוק מבקש גם להשיג מטרה של הגברת הודאות והיציבות של הדין כיעד מרכזי.

לאלה יש להוסיף גם את השינוי התפיסתי שהביא החוק החדש לפיו אירוע חדלות פירעון אינו עולה או פגם מוסרי של החייב, אלא "רע הכרחי" הנובע מהתפתחותו ושכלולו של שוק האשראי. לכן, מנקודת המבט של החוק החדש, הליכי חדלות הפירעון המתוארים בו אינם בבחינת כלי עונשי שתכליתו להרתיע או להעניש את החייב, אלא הליכים שנועדו להסדיר ולנהל כשל אשראי שמהווה חלק ממהלך העסקים הרגיל של שוק האשראי. כך למשל, מתן ההפטר ביחס ליחיד לא נתפס עוד כפגיעה בזכויותיו הקנייניות של הנושה אלא כחלק מסיכוני האשראי שנותן האשראי נטל על עצמו.

ב. הגדרת חדלות פירעון (סעיף 2); זכות נושה עתידי לפתוח בהליכים (סעיף 9)

במהלך השנים התפתחו במשפט שני מבחנים לבחינת חדלות הפירעון: המבחן המאזני והמבחן התזרימי. המבחן המאזני בוחן את סך נכסי החייב לעומת סך התחייבויותיו. כאשר סך התחייבויות החייב גדול מסך נכסיו, הרי שבהתאם למבחן זה נחשב החייב לחדל פירעון. לעומתו, המבחן התזרימי בוחן אם החייב יוכל לקיים את התחייבויותיו בהגיע המועד לקיומן. קרי, מבחן זה מתמקד ביכולת התזרימית לפירעון חוב החייב במלואו ובמועדו, ולא בשווי נכסיו ברגע נתון.

במסגרת הנוסח המקורי של הצעת החוק, נזנח המבחן המאזני כמבחן להגדרת חדלות הפירעון ואומץ המבחן התזרימי בלבד. עם זאת, חילוקי הדעות העזים שעורר נושא זה, בד בבד עם הלחץ שהופעל על ידי חלק מהשופטים העוסקים בהליכי חדלות פירעון, הובילו לכך שבנוסח הסופי של החוק שולבו שני המבחנים כחלופות להגדרתה של חדלות פירעון.

"מצב כלכלי שבו חייב אינו יכול לשלם את חובותיו במועדם או שהתחייבויות החייב, לרבות התחייבויות עתידיות ומותנות, עולות על שווי נכסיו". [ההדגשה אינה במקור]

חילוקי הדעות סביב הגדרה זו קשורים גם לחידוש נוסף ומעורר מחלוקת בחוק בדבר זכותו של נושה עתידי, שטרם הגיע מועד פירעון החוב כלפיו, לפתוח בהליך חדלות פירעון.

סעיף 9(ג) לנוסח המקורי שהוצע ולא התקבל, לא הקנה לנושה עתידי זכאות להגשת בקשה לצו פתיחת הליכים למעט בנסיבות שבהן קיים חשש ממשי כי החייב פועל במטרה להונות את נושיו, להעדיף מי מהם או להבריח את נכסיו. כך הייתה נמנעת מנושים עתידיים תרופה במקרים של "הפרה צפויה" ללא חשש ממשי או הברחת נכסים, והיה עליהם להגן על עצמם רק דרך תניות המאפשרות העמדה לפירעון מיידי.

אולם גם ביחס לסעיף זה, חילוקי הדעות סביב הסעד לנושה העתידי הובילו לאימוצו של מתווה ביניים לפיו גם נושה עתידי רשאי להגיש בקשה לצו פתיחת הליכים, וזאת כאשר לטענתו, החייב לא יוכל לפרוע את החוב, ובלבד שמועד פירעון החוב חל בתוך 6 חודשים ממועד הגשת הבקשה.

חידושים מרכזיים נוספים בהגדרות שבחוק יידונו ביחד עם הסעיפים הרלוונטיים.

חלק ב' לחוק: הליכי חדלות פירעון לגבי תאגיד

חלקו השני של החוק החדש עוסק בניהול הליכי חדלות פירעון של חייב שהוא תאגיד, והוא חל גם על שותפויות.

א. תחולת החוק החדש (סעיף 5)

סעיף 5(ב) לחוק קובע כי ניתן יהיה לפתוח בהליכי חדלות פירעון בישראל כנגד תאגיד רק אם ביום הגשת הבקשה התקיימה לגביו אחת הזיקות הבאות:

- (1) רישום בישראל
- (2) ניהול עסקים בישראל
- (3) החזקת נכסים בישראל

כאמור, ההגדרה במסגרת החוק החדש כוללת כיום גם תאגיד "המנהל עסקים בישראל" ונועדה להרחיב את מסכותו של בית המשפט לנהל הליכי חדלות פירעון גם לגבי חברות שאין להן נכסים בישראל, אך הן מנהלות בה עסקים. החוק בעניין זה למעשה מיישם כאמור פסיקה של בית המשפט העליון ביחס לחברה שהתאגדה מחוץ לישראל והנפיקה אג"ח בישראל,¹ וזאת כמובן מבלי לגרוע מסכותו של בית המשפט לבחון האם בנסיבות המקרה הספציפי ישראל היא "הפורום הנאות" לניהול ההליכים.

זאת, בנוסף להסדר שיוצג בהתייחס לחלק ט' לחוק לעניין הליכי חדלות פירעון בינלאומיים, המספק תשתית משפטית לניהול יעיל של הליכי חדלות פירעון בעלי אופי בינלאומי.

ב. בקשה לצו פתיחת בהליכים והדיון בה (סעיפים 6-18)

ב.1. פתיחת הליכי חדלות פירעון

על פי הדין הקיים, הליכי פירוק והליכי הבראה מוגשים ונפתחים בשני מסלולים נפרדים אשר הוסדרו בחקיקה נפרדת – הליכי שיקום כלכלי הוסדרו בחוק החברות, תשנ"ט-1999 ("חוק החברות") ואילו הליכי פירוק הוסדרו בפקודת החברות [נוסח חדש], תשמ"ג-1983 ("פקודת החברות").

החידוש המרכזי במסגרת החלק השני לחוק החדש נעוץ בעובדה כי החוק החדש מאגד וקובע נקודת פתיחה אחת משותפת להליכי שיקום ולהליכי פירוק, בדרך של בקשה לצו פתיחת הליכים. כך, סעיפים 8 ו-17 לחוק מאפשרים לבית המשפט לקבוע את מסלול הטיפול הנכון בתאגיד – פירוק או שיקום, בלא קשר לדרך שבה נפתחו ההליכים. במסגרת הפרוצדורה שנקבעה בחוק החדש, תחילה, בית המשפט יכריע האם התאגיד חדל פירעון ורק לאחר מכן יקבל הכרעה לגבי מסלול הטיפול - האם להפעיל את התאגיד לשם שיקומו הכלכלי או להורות על פירוקו המידי.

¹ ראו: ע"א 2706/11 SYBIL GERMANY PUBLIC CO. LIMITED נ' הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ (פורסם בנבו, 4.9.2015).

הזכאים להגיש בקשה לצו פתיחת הליכים הם רק התאגיד, נושיו או היועץ המשפטי לממשלה:

- תאגיד רשאי להגיש בקשה לצו פתיחת הליכים אם התאגיד חדל פירעון או שהצו **יסייע למנוע** את חדלות הפירעון וסך חובותיו עולה על 25,000 ש"ח.
- לעומת תאגיד, החוק החדש קובע כי נושה רשאי להגיש בקשה כאמור רק כאשר התאגיד נמצא בחדלות פירעון (ולא על מנת לסייע למנוע כניסה למצב של חדלות פירעון). בעוד נושה עתידי יהיה רשאי להגיש בקשה לצו פתיחת הליכים רק בתנאים מגבילים (כמפורט בסקירת החלק הראשון לחוק לעיל).
- לבסוף, היועץ המשפטי לממשלה רשאי להגיש בקשה לצו פתיחת הליכים רק במידה ומצא כי יש עניין ציבורי בכך.

2. ב. חזקות לחדלות פירעון (סעיף 10)

במסגרת סעיף 10 לחוק, נקבעו חמש חזקות חלופיות (ניתנות לסתירה) על מנת להוכיח שתאגיד נמצא במצב של חדלות פירעון:

- (1) כשדרישה לתשלום חוב העולה על 75,000 ש"ח לא שולמה בתוך 30 ימים, ובלבד שאין מחלוקת בתום לב על החוב ואין לתאגיד זכות קיזוז או עילה אחרת שיש בה כדי להצדיק את אי-התשלום. **בדרישת התשלום על הנושה לציין כי אם לא ישולם החוב במועד הנקוב בדרישה בכוונתו להגיש בקשה לצו פתיחת הליכים. במקרה כזה, על הבקשה להיות מוגשת בתוך 3 חודשים ממועד דרישת התשלום.**
- (2) כשמונה כונס נכסים לכלל נכסי התאגיד או למרביתם.
- (3) כשהומצאה אזהרה או דרישה ביחס להליכי גבייה מסוימים לתשלום סכום העולה על 75,000 ש"ח והחוב לא שולם במועד שנקבע באזהרה או בדרישה האמורה.
- (4) כשניתן פסק דין המורה לתאגיד לשלם לנושה מגיש הבקשה סכום העולה על 75,000 ש"ח ופסק הדין לא קיים תוך 30 ימים (או קיים בחלקו אך היתרה לתשלום עולה על 75,000 ש"ח).
- (5) כשניתן פסק דין של ביה"ד לעבודה המורה לתאגיד לשלם לנושה מגיש הבקשה סכום העולה על 10,000 ש"ח ופסק הדין לא קיים בתוך 30 ימים (או קיים בחלקו אך היתרה לתשלום עולה על 10,000 ש"ח).

בנוסף, החוק החדש קובע שכאשר נושה מבקש להסתמך על אחת מהחזקות כאמור, עליו לפרט אם נקט בהליכי גבייה אחרים טרם בקשתו לפתוח בהליכי חדלות פירעון ובאילו הליכים נקט. כן, עליו לפרט מדוע אין די בהליכי גבייה אחרים בכדי להביא לגביית החוב. דרישה זו, נולדה כדי למנוע מנושים לעשות שימוש לרעה בחזקות, כאמצעי לחץ לגבייה.

עוד קובע החוק החדש, כי חזקות חדלות הפירעון ניתנת לסתירה בידי התאגיד במידה והוכיח כי אי תשלום החוב אינו נובע מחדלות פירעונו.

3. ב. מתן שליטה לתאגיד יוזם התהליך באשר ל"מסלול חדלות הפירעון" אליו יגיע (סעיף 8)

סעיף 8 לחוק החדש, קובע כי תאגיד רשאי לבקש מביהמ"ש, במסגרת הבקשה לצו פתיחת הליכים, להורות על הפעלתו לצורך שיקומו הכלכלי. במקרה כזה התאגיד נדרש, לצרף להצעתו להפעלה לצורך שיקומו הכלכלי מתווה ראשוני לשיקום הכלכלי (אין צורך בתכנית הבראה מפורטת). אם בית המשפט יסבור כי אין במתווה הראשוני שהגיש התאגיד בסיס כלכלי מספיק בכדי להורות על הפעלתו לצורך שיקומו הכלכלי, יוכל התאגיד לחזור בו מבקשתו או לתקנה.

בכך מוענקת לתאגיד האפשרות לבחור במסלול שיקום כלכלי או פירוק (אפשרות זו לא קיימת כאשר הבקשה לצו פתיחת הליכים הוגשה על ידי נושה).

ג. הגבלות וסעדים זמניים בתקופת הביניים שבין הגשת בקשה צו פתיחת הליכים ועד למתן הצו (סעיפים 19-22)

על פי החוק החדש, בתקופת הביניים שבין הגשת הבקשה לצו פתיחת הליכים ועד למתן החלטה בבקשה, התאגיד לא יבצע עסקה חריגה (כהגדרתה בחוק החברות) אלא באישור בית המשפט.

בנוסף, בית המשפט רשאי, לבקשת התאגיד או הנושה, ואם שוכנע שיש ראיות לכאורה לכך שהתאגיד חדל פירעון, להורות על סעדים זמניים, כגון: (א) איסור על ביצוע חלוקה או עסקאות מסוימות ללא אישור בית המשפט; (ב) מינוי נאמן זמני; (ג) איסור על פירעון חובות עבר של התאגיד והקפאת הליכים נגדו (במקרה כזה ימונה נאמן זמני, ויראו את מועד הסעד הזמני כמועד מתן הצו).

אחד החידושים בחוק ביחס לדין הקיים הוא שסעדים זמניים אלו קצובים בזמן ויהיו בתוקף רק לתקופה של עד 30 ימים, למעט במקרים מסוימים, בהם בית המשפט יהא רשאי להאריך את התוקף בעוד 30 ימים נוספים לכל היותר.

ד. החלטת בית המשפט על מתן צו פתיחת הליכים (סעיף 18)

החוק החדש מבקש לאזן בין שיקול הדעת הרחב שחשוב שיינתן לבית המשפט ביחס למתן הצו, לבין ריסונו לצורך יצירת ודאות משפטית אשר תאפשר לתאגיד לכלכל את צעדיו כראוי. בהתאם לכך, החוק החדש קובע סדר פעולות אשר מצמצם את מתחם שיקול הדעת הרחב של בית המשפט הקיים כיום וחוסר הוודאות הקיים בכניסה להליכי חדלות פירעון.

כך, נקבעה ברירת מחדל לפיה אם הוכח לבית המשפט שמתקיימים התנאים להגשת הבקשה לצו פתיחת הליכים כאמור לעיל, יהיה על בית המשפט לתת את הצו. לכלל זה נקבע חריג אחד והוא אם בית המשפט מצא כי מתן הצו כשלעצמו יפגע באפשרות להביא לשיקומו הכלכלי של התאגיד. לעניין זה, יבחן בית המשפט, בין השאר, אם דחיית הבקשה עלולה לפגוע בנושים וכן את יכולתו הכלכלית הכוללת של התאגיד. דוגמא לחריג זה מדברי ההסבר - מצב שבו אי יכולתו של התאגיד לפרוע את חובותיו נובעת מקושי תזרימי זמני וקצר ולא חדלות פירעון מהותית.

כאמור לעיל, החוק קובע שבמסגרת הצו, לאחר שבית המשפט יקבע כי התאגיד חדל פירעון, עליו להחליט האם התאגיד מנותב לשיקום כלכלי או לפירוק. בית המשפט יורה על הפעלת התאגיד לצורך שיקומו, בהתקיים שלושה תנאים מצטברים:

- (1) קיים סיכוי סביר לשיקום התאגיד
- (2) קיימים אמצעים למימון ההוצאות הכרוכות בהפעלת התאגיד
- (3) אין חשש סביר שהפעלת התאגיד תפגע בנושים

אם אחד מהתנאים האמורים לא מתקיים, ינתב בית המשפט את התאגיד לפירוק.

ה. תוכנו של צו פתיחת הליכים ותוצאותיו (סעיפים 23-25)

על פי החוק החדש, כאשר בית המשפט יתן צו פתיחת הליכים ויורה על הפעלת התאגיד לצורך שיקום כלכלי, אזי תקופת ההפעלה שנקבעה לא תעלה על 9 חודשים (עם זאת, לבית המשפט תהיה הסמכות להאריך את התקופה ב-3 חודשים נוספים בכל פעם אם מצא כי ההארכה נדרשת לשם הכנת התכנית לשיקום או למכירת הפעילות).

כמו כן, החוק החדש קובע כי ממועד מתן הצו ובמהלך תקופת ההפעלה לא ייפרעו עוד חובות אלא בהתאם להסדרים על פי החוק החדש (כפי שפורט בהלן), ותוחל הקפאת הליכים אוטומטית (כמפורט בפרק ה', חלק ב' לחוק) שתחול ביחס להליכי גבייה שטרם הושלמו, שעבוד שטרם הושלם שכלול, הליכים למימוש נכסים משועבדים/גיבוי שעבוד צף, אשר יהיו ממועד זה כפופים למגבלות שבחוק (גם אם החלו לפני מתן הצו), וכן על פתיחה או המשך ניהול של כל הליך משפטי נגד התאגיד. יצוין, כי חריג להקפאת ההליכים האמורה הוא הליכים פליליים ומנהליים (למעט הליכי גבייה, ולמעט עיצום כספי בנסיבות חריגות לפי שיקול דעת בית המשפט).

מעבר לסעדים האמורים, נקבע בחוק החדש כי עם מתן הצו, ימנה בית המשפט נאמן ליישום הליכי חדלות הפירעון של התאגיד. עם מינויו, יעברו לידי הנאמן הסמכויות של האורגנים בתאגיד והוא יפעיל את התאגיד לשיקומו או לפירוקו, לפי העניין, וזאת לצד הכרעה בתביעות החוב וכינוס נכסי התאגיד. עם זאת, סמכויות מסוימות של הנאמן יהיו טעונות אישור של בית המשפט.

דגש מיוחד ניתן בחוק על זהות הנאמנים ואשר סביבו היו חילוקי דעות רבים. בניגוד לדין הקיים כיום, אשר אינו מסדיר את סוגיית מינוי בעלי התפקיד בהליכי חדלות פירעון ומותיר זאת לשיקול דעת בית המשפט, בחוק החדש נקבע מנגנון לפיו בית משפט יבחר נאמן לאחר שיקבל מהממונה בהגדרתו להלן, מהתאגיד ומהנושים המלצות בדבר מועמדים מומלצים מתוך רשימה סגורה כמפורט כדלקמן: הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי (שמו החדש של כונס הנכסים הרשמי על פי החוק) ("הממונה") ימליץ לבית המשפט על 3-5 מועמדים לתפקיד הנאמן מתוך רשימה סגורה של הנאמנים, שתגובש על-ידי ועדה מקצועית (כמפורט בפרק ו', חלק ב' לחוק) ("רשימת הנאמנים"), כאשר נקבע בחוק כי הממונה יבחר את המועמדים המומלצים על פי אמות מידה שוויוניות שיגבש ויפרסם. התאגיד וכל נושה נוסף יהיו רשאים להציע לבית המשפט מועמדים נוספים מתוך רשימת הנאמנים. אם בית המשפט יבחר נאמן שלא הומלץ על ידי הממונה יהיו עליו להתייחס לכך בהחלטתו.

יצוין, כי בית המשפט רשאי למנות נושא משרה בתאגיד כנאמן במידה ושוכנע שיהיה בכך כדי לסייע להליכים וכי אין בכך כדי לפגוע בנושים. אולם, במצב שכזה, יהיה צורך במינוי נאמן נוסף מתוך רשימת הנאמנים; כמו כן, אין אפשרות להותיר את התאגיד בלא מינוי בעל תפקיד.

1. הפעלת התאגיד ושיקומו הכלכלי (סעיפים 57-94)

כאמור לעיל, על פי החוק החדש, במידה וניתן צו פתיחת הליכים לגבי תאגיד ובית המשפט הורה על הפעלתו, יפעיל הנאמן את התאגיד כעסק פעיל עד לשיקומו הכלכלי. במקביל להפעלת התאגיד, יפעל הנאמן לגיבוש דרכי השיקום שלו.

השיקום יכול שיהיה בכל אחת מהדרכים הבאות או בדרך של שילוב ביניהן:

(1) באמצעות תכנית לשיקום כלכלי - במקרה כזה, נדרש אישור הנושים ובית המשפט לתכנית, ולכן אין הכרח לעמוד בסדרי הנשייה בדין והם יקבעו בהתאם להוראות התכנית שתאושר כאמור.

(2) באמצעות מכירת הפעילות העסקית בלא תכנית שיקום (שיקום יכול להיות גם על דרך מכירת הפעילות העסקית עצמה לצד שלישי) – במקרה כזה, התמורה המתקבלת תחולק בהתאם לסדרי הנשייה שבחוק.

1.1. פעולות בנכסי התאגיד בתקופת ההפעלה – הפעלת התאגיד (סעיפים 59-64)

החוק החדש מחיל על הנאמן בתקופת ההפעלה איסור על ביצוע עסקאות חריגות (כהגדרתן בחוק החברות), אלא אם אישר בית המשפט כי העסקה נחוצה לשיקום התאגיד.

בנוסף, החוק החדש מחיל מגבלות על מימוש נכסים של נושים בעלי זכויות פירעון מיוחדות (שעבוד קבוע/צף, שיוך בעלות או זכות עיכבון) – נושא זה ייסקר בהרחבה בהמשך חוברת זו.

שימוש, השכרה ומכירה של נכסים משועבדים ונכסים הכפופים לשיוך בעלות במהלך העסקים הרגיל של תאגיד בהפעלה (סעיף 61):

ביחס לשימוש, השכרה ומכירה של נכסים משועבדים ונכסים הכפופים לשיוך בעלות במהלך העסקים הרגיל של תאגיד בהפעלה, החוק החדש קובע כדלקמן:

(1) נכס המשועבד בשעבוד קבוע:

- שימוש והשכרה: הנאמן רשאי לעשות שימוש בנכס כאמור, או להשכירו, אלא אם הוכח לבית המשפט כי הפעולה אינה נדרשת לצורך שיקומו הכלכלי של התאגיד או שלאחר השימוש או ההשכרה לא יהיה בנכס כדי להבטיח לנושה המובטח או לבעלים של הנכס הגנה הולמת (אשר השינויים בהגדרתה במסגרת החוק החדש יובאו להלן), ולא נקבעו דרכים אחרות להבטחת ההגנה כאמור.

- **מכירה**: ביחס למכירת נכס מנכסי קופת הנשייה שהוא נכס המשועבד בשעבוד קבוע, החוק קובע ברירת המחלף הפוכה לפיה הנאמן יהא רשאי למכור נכס הכפוף לשעבוד קבוע כשהוא נקי מכל שעבוד רק בהסכמה או אם הנאמן יוכיח לבית המשפט שהמכירה נדרשת לצורך השיקום הכלכלי וכן שיש בתמורה שתתקבל כדי להבטיח הגנה הולמת.

(2) נכס שחל עליו שעבוד צף ונכס הכפוף לשיוור בעלות:

- **שימוש והשכרה**: הנאמן רשאי לעשות בנכס כאמור שימוש כאמור לעיל ביחס לנכס המשועבד בשעבוד קבוע, ובכפוף לסייגים האמורים.

- **מכירה**: הנאמן רשאי למכור נכס כאמור באותם תנאים הקבועים ביחס לשימוש בו ולהשכרתו.

שימוש, השכרה ומכירה של נכס משועבד ונכס הכפוף לשיוור בעלות שלא במהלך העסקים הרגיל של תאגיד בהפעלה (סעיף 62):

החוק החדש קובע כי גם ביחס לשימוש, השכרה או מכירה, שלא במהלך העסקים הרגיל, של נכס משועבד (קבוע/צף) או שכפוף לשיוור בעלות, בדומה לדרישה ביחס למכירת נכס המשועבד בשעבוד קבוע כמפורט לעיל - הנאמן יוכל לבצע זאת רק בהסכמה או אם הנאמן יוכיח לבית המשפט שהפעולה נדרשת לצורך השיקום וכן שתתקבל הגנה הולמת.

הגדרת המונח "הגנה הולמת"

הגדרת המונח "הגנה הולמת" במסגרת החוק החדש (סעיף 4 לחוק) מבוססת בעיקרה על הגדרת המונח בחוק החברות, בתוספת כמה חידודים.

במסגרת ההגדרה ביחס לנכס המשועבד בשעבוד קבוע, נכס שחל עליו שעבוד צף או נכס שיש לגביו זכות עיכבון, הובהר בחוק החדש כי הערך לו זכאי הנושה להגנה הוא "הערך המובטח לנושה בבטוחה" - קרי, התמורה שהיה מקבל הנושה ממימוש הנכס אילו בית המשפט היה מאפשר לו, כאשר המועד הקובע לחישוב ערך המובטח הינו במועד הגשת הבקשה שבמסגרתה נבחנה טענת ההגנה ההולמת, לממש את הנכס באופן עצמאי, שלא במסגרת הפעלת התאגיד החייב.

זאת, בשונה מההגדרה כיום בחוק החברות, המעניקה לבית המשפט גמישות רבה יותר במועד הקובע לחישוב ערך החוב המובטח, לפיה ההגנה ההולמת צריכה לשמור על:

"הסכום שהיה נפרע הנושה ממכירת הנכס בפירוק החברה במועד הגשת הבקשה שבה נבחנת טענת ההגנה ההולמת או במועד שבית המשפט קבע בהחלטה מנומקת שהוא מוצדק והוגן יותר בנסיבות העניין, והכל אלא אם כן קבע בית המשפט אחרת, מטעמים שירשמו". [ההדגשה אינה במקור]

נושא נוסף שמתחדד במסגרת החוק החדש אל מול ההגדרה הקיימת בחוק החברות הוא שההגנה ההולמת חלה גם לעניין נושים בעלי זכויות עיכבון.

במסגרת ההגדרה ביחס ל**נכס הכפוף לשיור הבעלות**, הובהר כי הנושה יהא זכאי להבטחת תשלום התמורה בעד הנכס, אך לא יותר מהתמורה שהייתה מתקבלת בעד הנכס אילו היה נמכר בידי בעליו במועד הגשת הבקשה שבה נבחנת טענת ההגנה ההולמת.

2.1. פעולות בנכסי התאגיד בתקופת ההפעלה – אשראי חדש (סעיף 65)

מימון ההליך: מימון תקופת ההפעלה על מנת לאפשר את הליך השיקום מעוגן בחוק. הנאמן רשאי באישור בית המשפט, להתקשר בהסכם לקבלת אשראי חדש ולקבוע מסגרת אשראי שהנאמן יהיה רשאי ליטול לשם מימון הפעילות. אשראי חדש זה יזכה לעדיפות ומעמדו יהא כשל הוצאות חדלות פירעון.

יצירת שעבוד בדרגה נחותה להבטחת האשראי החדש: במקרים בהם מתן העדיפות כאמור אינו מספק לצורך קבלת האשראי, הנאמן יהיה רשאי, באישור בית המשפט, ליטול אשראי חדש שפירעונו יובטח בשעבוד על נכס מנכסי קופת הנשייה שאינו משועבד או בשעבוד נדחה בדרגה על נכס משועבד.

יצירת שעבוד בדרגה שווה להבטחת האשראי החדש: אם לא ניתן לקבל אשראי כנגד שעבוד כאמור לעיל, וקבלת האשראי חיונית לשיקומו הכלכלי של התאגיד - הנאמן יהיה רשאי, באישור בית המשפט, ליטול אשראי חדש שפירעונו יובטח בשעבוד על נכס משועבד באותה דרגה, ובלבד שתינתן לבעל השעבוד הגנה הולמת (בעוד שעל פי הנוסח הקיים של סעיף 350 יב לחוק החברות, הנאמן היה רשאי, באישור בית המשפט, ליטול אשראי חדש שפירעונו יובטח בשעבוד על נכס משועבד גם בדרגת עדיפות גבוהה מהשעבוד הקיים).

3.1. פעולות בנכסי התאגיד בתקופת ההפעלה – חוזים קיימים (סעיפים 76-66)

במסגרת החוק החדש, בסמכותו של הנאמן להמשיך בהתקשרות בחוזים קיימים במהלך תקופת הפעלת התאגיד (גם כאשר יש לצד השני לחוזה זכות חוזית להפסיק את ההתקשרות), וכן בסמכותו של הנאמן, באישור בית המשפט, לבטל חוזה קיים גם אם אין עילה לביטולו. כמו כן, על פי החוק החדש יש גם אפשרות לנאמן להמחות את זכויותיו וחובותיו של התאגיד לנמחה (גם במידה והוראות החוזה או הוראות הדין הכללי מונעות המחאה זו). נסקור להלן את ההסדרים המהותיים בהקשר זה:

(1) ביטול חוזה קיים על-ידי הנאמן:

- הנאמן רשאי לבטל חוזה קיים שאין עילה לביטולו בהודעה לצד השני לחוזה.
- אם הצד השני לחוזה לא הסכים לביטול בתוך זמן סביר מהודעת הנאמן, רשאי הנאמן להגיש לבית המשפט בקשה לאישור הביטול, ובלבד שהבקשה תוגש תוך 90 ימים ממועד מתן צו פתיחת ההליכים (החוק החדש מצמצם את פרק הזמן שניתן להגיש בקשה כאמור).
- בית המשפט רשאי לאשר את הביטול לאחר שנתן לצד השני לחוזה הזדמנות להשמיע את עמדתו, אם מצא כי הביטול נדרש לשם שיקומו הכלכלי של התאגיד או שיביא להשאת שיעור החוב שיפרע לנושים.
- בית המשפט גם רשאי, לבקשת הצד השני לחוזה, להורות על ביטול חלק מהחוזה בלבד, אם מצא כי די בכך לשם שיקום כלכלי או השאת שיעור החוב כאמור.

(2) ביטול חוזה קיים בידי הצד השני לחוזה ובקשת נאמן לקיום חוזה:

- צד לחוזה שעומדת לו זכות לבטלו בשל הפרתו על ידי התאגיד וביקש לבטלו, נדרש להודיע על כך לנאמן.
- הנאמן רשאי, ככל שהוא סובר כי הדבר נחוץ לצורך שיקומו של התאגיד, לבקש מבית המשפט תוך 45 ימים ממועד מסירת ההודעה כי יורה על המשך קיום החוזה, אחרת יבוטל החוזה.
- בית המשפט יורה על המשך קיום החוזה אם שוכנע כי המשך החוזה נדרש לשם שיקומו הכלכלי של התאגיד או שיביא להשאת שיעור החוב שייפרע לנושים, וכן כי התאגיד יקיים את חיוביו לפי החוזה ממועד החלטת בית המשפט על המשך קיומו ואילך.
- הנאמן אינו רשאי להגיש בקשה להמשך קיום חוזה שהוא חוזה עבודה, חוזה למתן שירות אישי או חוזה למתן אשראי, ובית המשפט לא יורה על המשך קיומו.

(3) המחאה: באישור בית המשפט, ניתן להמחות זכויות וחבויות של תאגיד בהפעלה, גם בניגוד להוראות החוזה ולעניין המחאת חבות - גם ללא הסכמת הצד השני, **ובלבד שהמחאה דרושה לשיקומו הכלכלי של התאגיד או להשאת שיעור החוב לנושים ואין בה כדי לפגוע בצד השני לחוזה.**

4.1. אישור תכנית לשיקום כלכלי (סעיפים 80-92)

תכנית לשיקום כלכלי היא אחת מדרכי השיקום האפשריות על פי החוק החדש, בעוד שהסמכות להגיש הצעה לתכנית שיקום כלכלי לבית המשפט נתונה באופן בלעדי לנאמן.

להלן נסקור את ההוראות המהותיות בחוק החדש המסדירות את כלל ההיבטים הנוגעים לתכנית לשיקום הכלכלי.

הבאת הצעה לתכנית לשיקום כלכלי לאישור הנושים וחברי התאגיד (סעיף 83)

בית המשפט אשר הוגשה לו הצעה לתכנית לשיקום כלכלי, יורה על הבאתה לאישור הנושים. במקרה שבו צפוי עודף נכסי, יורה בית המשפט גם על הבאת התכנית לשיקום כלכלי גם לאישור חברי התאגיד. על אף האמור, החוק החדש קובע כי אם בית המשפט ימצא כי יש בעצם הבאת ההצעה לאישור הנושים משום פגיעה בהליכי חדלות הפירעון, הוא לא יורה על הבאתה לאישור הנושים וחברי התאגיד.

חלוקה לאסיפות סוג (סעיף 84)

אישור הצעה לתכנית שיקום כלכלי יהיה באסיפות שיערכו בנפרד לכל סוג של נושים או חברי התאגיד, ויחולקו בהתאם ל"מבחן האינטרסים", דהיינו חלוקה לכל סוג של בעלי עניין משותף ומובחן באופן מהותי מעניינם של שאר הנושים, ואשר מצדיק קיום אסיפה נפרדת. החלוקה לאסיפות סוג נועדה לאפשר לכל קבוצת בעלי עניין להביע את עמדתה ביחס להסדר ולשמור על האינטרסים הייחודיים שלה.

יצוין, כי בנוסח המקורי של הצעת החוק ביקשו להוריד את התנאי לפיו הסיווג "מצדיק קיום אסיפה נפרדת" על מנת לצמצם את שיקול דעת בית המשפט בהחלטה האם השונות המהותית באינטרסים

מצדיקה קיום אסיפות נפרדות, אך הוחלט להחזיר תנאי זה בכדי להמשיך ולהעניק גמישות לבית המשפט.

זכות וכוח ההצבעה (סעיף 84)

הנאמן יכריע בזכותו של כל נושה להצביע באסיפה ויקבע את כוח הצבעתו כבר בשלב כינוס האסיפות, (אולם מדובר בהכרעה רק לקביעת כוח ההצבעה ולא בהכרעה בתביעת החוב עצמה). זאת, בניגוד למצב אשר חל על פי הדין הקיים, במסגרתו במרבית המקרים בעת הבאת התכנית לאישור, תביעות החוב של הנושים השונים לא נבדקו באופן מעמיק ולא הוכרעו.

הרוב לאישור התכנית (סעיפים 85-86)

הצעה לתכנית לשיקום כלכלי תאושר **בכל אחת מאסיפות הסוג** בידי **רוב המצביעים** ובלבד שהמצביעים שתמכו בהצעה מחזיקים יחד **בשלושה רבעים לפחות** מכוח ההצבעה של כלל המצביעים באותה אסיפה.

לאחר שנתקבל אישור על פי המנגנון האמור, יביא הנאמן את ההצעה לאישור בית המשפט אשר ישקול שיקולים הנוגעים להוגנות ההליך, וכן יהיה רשאי לשקול גם שיקולים נוספים, ובהם שיקולים הנוגעים **לעובדי התאגיד או לטובת הציבור**. במסגרת הדיונים על החוק הוסבר כי בית המשפט רשאי לשקול שיקולים "לבר-נשייתיים", ואף ניתנה דוגמה ביחס לאפשרות שישקלו למשל שיקולים תעסוקתיים, כאשר מדובר על מפעל בדרום או בצפון הארץ.

אישור בית המשפט בהיעדר רוב באסיפות הסוג (Cramdown) (סעיף 87)

כאמור לעיל, אישורה של תכנית לשיקום כלכלי של תאגיד בידי הנושים וחברי התאגיד (ככל שנדרש) דורש את אישור כלל האסיפות.

דרישה זו עלולה להביא לניצול לרעה של ההליכים ולניסיונות ניצול של האסיפות השונות. כדי למנוע זאת, החוק החדש קובע כי בית המשפט רשאי לאשר הצעה לתכנית לשיקום כלכלי, גם אם לא אושרה בכל אחת מאסיפות הסוג ברוב הדרוש (כמפורט לעיל), אם שוכנע, במידת הצורך על יסוד הערכת שווי של תאגיד שהגיש מומחה מטעמו או מטעם הצדדים הנוגעים לעניין, כי ההצעה הוגנת וצודקת ביחס לכל נושה או חבר התאגיד באסיפת סוג שלא אישרה אותה ("**אסיפה מתנגדת**"), וכן שוכנע כי מתקיימים ביחס להצעה כל התנאים הבאים:

(1) בלא אישור ההצעה, לא יהיה מנוס מפירוק התאגיד, והתמורה שהוצעה לכל נושא או חבר תאגיד באסיפה מתנגדת אינה נמוכה מהתמורה שהיה מקבל בפירוק התאגיד;

(2) ההצעה אינה מבטיחה תמורה כלשהי לחברי התאגיד, ואינה מותירה בידיהם נכס שהיה שייך להם מכוח חברותם בתאגיד, אלא אם כן כל נושה באסיפה מתנגדת ייפרע את מלוא סכום חוב העבר שבו הוא נושה; יצוין, כי השימוש במונח "מלוא סכום חוב העבר" נועד להדגיש כי נדרש שכל הנושים יקבלו את **מלוא חובם**, לרבות הריבית וריבית הפיגורים, לפני בעלי המניות.

(3) ההצעה מבטיחה לכל אחד מהנושים **המובטחים** באסיפה המתנגדת תמורה שערכה אינו נמוך משווי הנכס המשועבד לטובתו או מהחוב הכולל שבשלו ניתן השעבוד, לפי הנמוך. תנאי זה

מבקש להבהיר כי נושה המובטח ביתר זכאי להגנה מפני כפיית תכנית לשיקום כלכלי רק עד גובה החוב, ואילו נושה המובטח בחסר זכאי להגנה זו רק עד שווי הבטוחה. החוק החדש קובע כי "שווי הנכס המשועבד" יהא שווי השוק של הנכס המשועבד לאחר אישור התכנית בניכוי ההוצאות שהוצאו בשמירת הנכס או במימושו ואם הנכס משועבד בשעבוד צף בלבד אז בניכוי נוסף של 25%. זאת, בשונה מהדין הקיים המתייחס רק לסכום החוב המובטח במועד אישור ההסדר, בניכוי ההוצאות של שמירה ומימוש הנכס.

כמו כן, בחוק החדש בוטל התנאי הנכלל כיום בחוק החברות, אשר לפיו בהצעה תמכו מצביעים המחזיקים במצטבר יותר ממחצית מכוח ההצבעה בכל האסיפות.

ז. פירוק (סעיפים 95-100)

על פי החוק החדש, אם ניתן צו פתיחת הליכים ובית המשפט הורה על פירוק, יפעל הנאמן למימוש הנכסים באופן ששיא את ערכם (החוק לא מפרט הוראות לעניין המימוש אלא קובע כי ניתן יהיה לקבוע בתקנות הוראות לעניין הדרכים למימוש כאמור) ולחלוקתם לנושים על פי סדר הנשייה הקבוע בחוק, במהירות האפשרית.

בנוסף, גם אם הורה בית המשפט על הפעלת התאגיד לשם שיקומו הכלכלי ומצא לאחר מכן כי אין סיכוי סביר לשיקום, או כי המשך ההפעלה יפגע בנושים (להבדיל מ-"עלול לפגוע בנושים" על פי הדין הקיים), יורה בצו על הפסקת הפעלת התאגיד ועל פירוקו, וזאת מבלי לפגוע בתוקפם של חוזה או עסקה בהם התקשר הנאמן.

עוד קובע החוק החדש, כי לנאמן בפירוק מוקנית סמכות **לבטל חוזה קיים**, בהתאם להוראות הקבועות לעניין זה בהקשר של הליכי השיקום, אך **לא** מוקנית לו סמכות **לכפות המשך קיומו של חוזה קיים**, שכן אין בכך צורך.

בנוסף, **הנאמן יהיה רשאי, באישור בית המשפט, להפעיל את התאגיד בפירוק**, אך הכוונה היא שהפעלה כזו תהיה לתקופה קצרה ובאופן מצומצם (רק לשם פירוק התאגיד או לשם השאת שיעור החוב שייפרע לנושים).

כמו כן, **הפסקת הפירוק ומעבר להליכי שיקום כלכלי** אפשרית אם נמצא לאחר מתן הוראה על הפירוק, כי קיים סיכוי סביר לשיקום התאגיד, כי קיימים אמצעים למימון ההוצאות הכרוכות בכך וכי אין חשש סביר שהפעלה תפגע בנושים.

חלק ג' לחוק: הליכי חדלות פירעון לגבי יחיד

החלק השלישי של החוק החדש עוסק בניהול הליכי חדלות פירעון לגבי יחיד ותכליתו המרכזית – שיקום החייב.

החוק החדש מבקש להציב את ערך השיקום כתכלית המרכזית של דיני חדלות הפירעון של יחידים, בין היתר, באמצעות שינוי ההנחה לפיה אי-תשלום חוב הוא פגם מוסרי בהתנהגות החייב ועל דיני חדלות הפירעון להעניש או לחנך את החייב. זאת, מתוך הבנה כי הנחה זו אינה יכולה לעמוד בעידן המודרני שבו שימוש באשראי צרכני מהווה חלק נכבד מהשימוש באשראי במשק.

בעידן החוק החדש, ההבנה היא כי מאחר והגדלת היקפי האשראי הצרכני כרוכה גם בהגדלת היקף המקרים של כשל ביכולת פירעון האשראי – **כך שכיום כשל ביכולת פירעון האשראי הינו בבחינת סיכון טבעי של שוק האשראי והתממשותו אינה בהכרח תולדה של התנהלות פגומה או לא ראויה.**

חלק ג' בחוק למעשה מבנה מחדש את הליכי חדלות הפירעון של חייבים יחידים, תוך שינוי חלוקת העבודה בין הכונס הרשמי לבית המשפט וקביעת חלוקת סמכויות חדשה בתוך מערכת בתי המשפט עצמה.

א. העברת ניהולם של חלק גדול מההליכים לגורמים מנהליים

החידוש העיקרי המובא במסגרת חלק ג' לחוק בהקשר זה הינו העברת ניהולם של חלק גדול מההליכים לגורמים מנהליים, כפי שבא לידי ביטוי, בין היתר, בהסדרים הבאים:

- (1) הסמכות העניינית לניהול הליכי חדלות פירעון של יחידים תועבר לבית משפט שלום.
- (2) החוק החדש יחד בתי משפט שלום ספציפיים שיוסמכו לדון בהליכי חדלות פירעון של יחידים.
- (3) הליכי חדלות פירעון של תאגידיים יותרו בסמכותו של בית המשפט המחוזי.
- (4) החלקים המנהליים של הניהול השוטף של הליכי חדלות הפירעון יועברו לניהול הכונס הרשמי (ובכינויו החדש - הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי) בעוד שרק הכרעות בסכסוכים הטעונים הכרעות שיפוטיות יידונו בפני בית משפט השלום.
- (5) הליכי חדלות פירעון בבקשות של חייבים בעלי חובות בהיקף נמוך (עד 150,000 ש"ח) יתנהלו במלואם בפני רשם הוצאה לפועל ולא בבית המשפט. יצוין, כי עקב ביקורת שנשמעה במסגרת הדיונים על החוק על כך שמערכת ההוצאה לפועל היא מערכת מוטת גבייה ולא מוטת שיקום, הוחלט כי הרשמים האמורים יהיו רשמים ייעודיים אשר יעברו הכשרה מיוחדת של שיקום.

ב. מבנה הליך חדלות הפירעון של היחיד

ככלל, הליך חדלות פירעון של היחיד מחולק, הלכה למעשה, לשתי תקופות:

- **תקופת הבדיקה**, במהלכה ייבחנו מצבו הכלכלי של החייב והתנהלותו לפני הכניסה להליכים ובמהלכם.

- **תקופת השיקום**, שעם השלמתה יופטר היחיד מחובותיו.

נסקור להלן את ההוראות המרכזיות ביחס למבנה ההליך.

ב.1. תחולה והוראות כלליות (סעיפים 101-103)

בפרק זה, החוק החדש קובע את הזיקות הנדרשות בכדי לפתוח בהליכי חדלות פירעון לגבי יחיד בישראל, את זהות המורשים לפתוח בהליכים אלו ואת הטריבוניל שידון בכל בקשה.

הזיקות הנדרשות בכדי לפתוח בהליכי חדלות פירעון לגבי יחיד בישראל דומות במהותן לאלה הקבועות בחוק החדש לגבי תאגיד, וההבדל העיקרי הוא לגבי הזיקה של **מרכז החיים** של חייב שהוא יחיד. כך, החוק החדש קובע כי זיקה לישראל מתקיימת אם **מרכז חייו של היחיד, במועד הגשת הבקשה או בששת החודשים שקדמו לכך, היה בישראל**. הרחבת הזיקה גם למצב שבו מרכז חייו של היחיד היה בישראל בששת החודשים שקדמו להגשת הבקשה (בשונה מהקבוע לגבי תאגידים) נועדה למנוע אפשרות של חייבים להתחמק מפתיחת הליכי חדלות פירעון לגביהם באמצעות שינוי מקום המגורים.

כן, קובע החוק החדש את הטריבוניל שידון בבקשות בהתאם לגובה החוב וזהות מגיש בקשה לצו פתיחת הליכים לגבי יחיד:

(1) היחיד - בקשתו לצו פתיחת הליכים תוגש **לממונה**, אם הינו מצוי בחדלות פירעון או שהצו יסייע כדי למנוע את חדלות הפירעון וכן סך חובותיו עולה על 150,000 ש"ח. לעומת זאת, אם הבקשה לצו היא עבור חוב הנמוך מ-150,000 ש"ח, הבקשה תוגש **לרשם הוצאה לפועל**.

(2) נושה - בקשתו תוגש לבית המשפט השלום.

(3) היועץ המשפטי לממשלה - לאור סעיף 118 לחוק היועץ המשפטי לממשלה רשאי להגיש בקשה לצו פתיחת הליכים רק במידה ומצא כי יש עניין ציבורי בכך. בקשה זו תוגש לבית המשפט השלום.

ב.2. צו פתיחת הליכים לבקשת נושה או היועץ המשפטי לממשלה (סעיפים 109-118)

כאמור לעיל, בקשה לצו פתיחת הליכים המוגשת בידי נושה או בידי היועץ המשפטי לממשלה היא בקשה שבמהותה מבקשת לפגוע באוטונומיה הכלכלית של היחיד. לכן נקודת המוצא ביחס לבקשה זו הינה שהיחיד הוא צד שמתנגד לבקשה ויש להכריע בה כאמור **בבית המשפט**.

ההוראות בחוק החדש לעניין בקשת נושה מקבילות להוראות לעניין בקשת נושה של תאגיד. ביחס לחזקות המנויות בחוק, למעט בנוגע לחזקה הנוגעת למינוי כונס נכסים למרבית נכסי התאגיד (בסעיף

10(א)(2) לחוק) המצביעה על חדלות פירעון של תאגיד שאינה חלה לגבי יחיד (שכן, לגבי יחיד ייתכנו נסיבות אחרות למינוי כונס נכסים למרבית נכסיו).

במטרה לתת מענה למקרים שבהם אין ליחיד ולנושים אינטרס לפתוח בהליכי חדלות פירעון, אך יש בכך תועלת ציבורית, החוק החדש קובע כי גם היועץ המשפטי לממשלה כאמור יהא רשאי להגיש בקשה לצו פתיחת הליכים.

בנוסף, החוק החדש קובע כי על בקשת נושה להיות מוגשת בתוך **3 חודשים** מהמועד שבו נמסרה ליחיד דרישת התשלום, וכי הנושה נדרש לפרט את הליכי הגבייה שנקט ומדוע אין בהם כדי להביא לגביית החוב.

3.3. סעדים זמניים עד למתן צו פתיחת הליכים (סעיפים 120-119)

בבקשת **יחיד** אין צורך במתן סעדים זמניים, נוכח העובדה שמדובר בהליך מנהלי המתנהל בין היחיד לממונה ולא הליך אדוורסרי. לעומת זאת, בקשת הנושה או היועץ המשפטי לממשלה, כאמור, תידון בבית משפט. משום כך, החוק החדש קובע הוראות לעניין הסעדים הזמניים שיחולו עד להכרעה בבקשת נושה.

הסעדים הזמניים הקבועים בפרק זה, דומים במהותם לסעדים שנקבעו ביחס לתאגיד, בהבדל מרכזי אחד – **בהליכי חדלות פירעון של יחידים אין אפשרות לתת סעד מקביל לסעד הניתן בהליכי חדלות פירעון של תאגיד של מינוי נאמן זמני לתאגיד לשם הבטחת ניהולו התקין של התאגיד ושמירה על נכסיו** (סעיף 20(א)(2)). סעד זה נועד לאפשר את המשך פעילותו העסקית של התאגיד בלא איסור על פירעון חובות העבר והקפאת הליכים. סעד זה אינו רלוונטי לגבי יחיד שכן גם אם יש ליחיד עסק, העסק אינו אישיות נפרדת ולכן אין אפשרות לבודד את פעילות העסק מהתנהלותו הכוללת של היחיד.

4.4. תוצאות צו פתיחת הליכים לגבי יחיד (סעיפים 124-121)

על פי החוק החדש, תוצאות מתן צו פתיחת הליכים לגבי יחיד דומות בעיקרן לתוצאות מתן צו כאמור לגבי תאגיד.

ההבדל העיקרי בין תוצאות הצו הניתן לגבי תאגיד לבין תוצאות הצו הניתן לגבי יחיד נוגע ל"תקופת הביניים". בהליכי חדלות פירעון של יחידים, בשונה מאלה של תאגידים, עם מתן צו פתיחת הליכים מתחילה **תקופת ביניים** שבמהלכה על הנאמן לבדוק את מצבו הכלכלי של היחיד לצורך גיבושה של תכנית השיקום של היחיד. בנוסף, בתקופה זו יחולו על היחיד הגבלות שונות שתכליתן למנוע פגיעה בצדדים שלישיים או בניהולם התקין של הליכי חדלות הפירעון.

עוד קובע החוק החדש, כי יחיד שניתן לגביו צו פתיחת הליכים לא יתקשר בעסקאות או יבצע פעולות הכרוכות בקבלת אשראי, ממועד מתן הצו עד תום הליכי חדלות הפירעון, אלא באישור הממונה (אשר יכול שיינתן לעניין מסוים או לעסקה או לפעולה מסוימת).

5. ב. הנאמן – מינויו, תפקידו וסמכויותיו (סעיפים 141-125)

בהליכי חדלות פירעון של יחידים ממונה הנאמן בידי הממונה בעוד בהליכי חדלות פירעון של תאגידים, ממנה בית המשפט את הנאמן.

הבדל נוסף נוגע לגורמים להם ניתן מעמד בקביעת זהות הנאמן. בעוד שבהליכי חדלות פירעון של תאגיד יש לנושים ולתאגיד זכות להציע לבית המשפט מועמד לתפקיד הנאמן, מתוך רשימת הנאמנים, **בהליכי חדלות פירעון של יחיד ההחלטה בדבר זהות הנאמן נתונה באופן בלעדי לממונה**. הטעם לכך נובע בעיקר מהסמכויות הרחבות שמוקנות לנאמן לגבי היחיד.

6. ב. תקופת הביניים – ממתן צו פתיחת הליכים עד מתן צו לשיקום כלכלי (סעיפים 159-142)

בשלב שבין מתן צו פתיחת הליכים ועד למתן הצו לשיקום כלכלי, עדיין אין תמונה מלאה לגבי התנהלותו של היחיד ומידת שיתוף הפעולה שלו עם הנאמן. לכן, החוק החדש קובע הגבלות שיסייעו למנוע את שיבוש ההליכים או הגדלת מצבת הנשייה של היחיד.

כך, עד לבירור מלא של מצבו הכלכלי של היחיד מוטלות עליו מגבלות שונות כגון הגבלה על החזקה בדרכון, עיכוב יציאה מהארץ, "לקוח מוגבל מיוחד", הגבלת השימוש בכרטיסי אשראי והגבלה, בנסיבות מסוימות, על השתתפות או הקמה של תאגיד חדש.

עוד קובע החוק החדש, כי הממונה רשאי, מיוזמתו או לבקשת הנאמן או היחיד, ולאחר שנתן לנושים הזדמנות להשמיע טענותיהם, להסיר הגבלה אחת או יותר או לקבוע כי ההגבלה תחול באופן חלקי, אם מצא כי הדבר מוצדק בנסיבות העניין. במידה והממונה סובר כי הסרת ההגבלה נחוצה באופן מיידי, החוק מאפשר לממונה להסירה לתקופה שיקבע גם בלי שנתן לנושים הזדמנות להשמיע את טענותיהם.

בדיקת מצבו הכלכלי של היחיד (סעיפים 153-144)

על פי החוק החדש, תפקידו העיקרי של הנאמן בתקופת הביניים הוא בדיקת מצבו הכלכלי של היחיד והנסיבות שהובילו למצבו הכלכלי.

כך, עם מינוי הנאמן, תיפתח **תקופת בדיקה של עד 9 חודשים**, במהלכה יכנס הנאמן את הנכסים וינהלם. בתום תקופת הבדיקה יגיש הנאמן לממונה דוח ובו יתואר כיצד היחיד הגיע לכדי מצב חדלות פירעון.

הצעת הממונה לצו שיקום כלכלי והדיון בה (סעיפים 155-154)

כנגד הדוח שהוגש מטעם הנאמן לממונה כאמור לעיל, הממונה יגיש לבית המשפט, בתוך 60 ימים מעת קבלתו את הדוח, תכנית לשיקומו הכלכלי של היחיד. תכנית זו תהווה הצעה לצו שיקום כלכלי, אשר הנה השלב המשמעותי ביותר בהליך.

ב.7. צו שיקום כלכלי (סעיפים 160-173)

על פי החוק החדש, בית המשפט יערוך דיון בהצעת הממונה ורק לאחר מכן ייתן את צו שיקום כלכלי. **תשומת הלב כי בית המשפט מוסמך לתת את הצו רק לאחר דיון בהצעה, ולא בכפוף לאישור הנושים (כפי שנעשה בתאגיד).**

כמו כן, צו לשיקום כלכלי יכול **תכנית** לתשלום החובות של היחיד מנכסיו ומהכנסתו השוטפת, וכן ייקבעו הוראות לגבי מהם הנכסים שייכללו בקופת הנשייה והוראות בעניין אופן מימוש נכסי קופת הנשייה. שר המשפטים, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, יקבע הוראות לעניין חישוב הסכום הדרוש ליחיד ולמי שפרנסתם עליו לשם מחיה בכבוד וכן את דרך חישוב כושר השתכרותו של היחיד.

עוד נקבע כי צו שיקום כלכלי יכול גם הוראות בדבר **תקופת התכנית**, אשר בסופה **יופטר** החייב מחובותיו. החוק החדש קובע **ברירת מחדל של 3 שנים** לתקופת התשלומים (אלא אם קיימות נסיבות מסוימות כגון חוסר תום לב מצד החייב במטרה לנצל לרעה את ההליכים שאז יהיה רשאי בית המשפט לקבוע תקופת תשלומים ארוכה יותר).

כמו כן, במקרים בהם אין טעם בקביעת תקופת תשלומים מאחר שההכנסה מספיקה רק לצרכיו הבסיסיים של החייב, ואין פוטנציאל הכנסה לא ממומש, ניתן לוותר על התשלומים **והחייב יופטר מחובותיו לאלתר**.

חלק ד' לחוק: הנשייה

חלק ד' לחוק חל הן על יחיד והן על תאגידיים והוא נועד להסדיר את כלל היבטי הנשייה, ובכלל זה את ההליכים להכרה בתביעות חוב, את מעמדם של הנושים המובטחים ואת סדרי הנשייה.

חלק זה מהווה במידה רבה לב ליבו של החוק ומכיל נתח משמעותי מהחידושים המרכזיים בחוק. תכליתו המרכזית – כמוסבר בדברי ההסבר – היא הגדלת הצדק החלוקתי בחלוקת קופת הנשייה ולכן נראה להלן שינויים בתמהיל תשלום החובות שמטרתם המוצהרת הינה להעביר חלק מהנשייה של המדינה והנושים החזקים והמובטחים לנושים הרגילים.

א. תביעות חוב (סעיפים 209-215)

פרק זה מכיל שני חידושים עיקריים לעניין תביעות החוב לעומת הדין הקיים:

(1) חידוש ראשון: גם נושה מובטח נדרש להגיש תביעת חוב לנאמן (תוך 6 חודשים ממועד פרסום הצו). על תביעת חוב של נושה מובטח לכלול גם פירוט של הנכס המשועבד ואומדן שוויו של הנכס המשועבד ככל האפשר (הדבר נדרש כדי להבין אם ערך הבטוחה עולה על ערך החוב או נמוך ממנו, בשל ההשלכה על זהות הגורם שיממש את הנכס המשועבד כפי שיתואר להלן) - אך למעט כאשר מדובר בשעבוד צף.

באומדן אין הכוונה להערכת שווי מדויקת אלא להערכה המבוססת על המידע שבידי הנושה, כאשר בהמשך יהיה רשאי השר (באישור ועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת) לקבוע הוראות לעניין האופן בו ייערך האומדן והנסיבות בהן יהיה ניתן לשנותו.

(2) חידוש שני: החוק החדש מביא להכללתם של חובות נזיקיים שאינם קצובים במסגרת תביעות החוב (על ידי הרחבת המונח "חוב").

ב. חלוקת נכסי קופת הנשייה (סעיפים 230-242)

ב.1. סדר הפירעון (סעיף 231)

סדר הפירעון שנקבע בחוק החדש הינו כדלקמן:

- (1) **חובות מובטחים**
- (2) **הוצאות הליכי חדלות פירעון**: הוצאות הנובעות מפעולות הנאמן במסגרת ההליכים וההוצאות הכרוכות בניהול ועדת נושים (כפי שיוסבר להלן).
- (3) **חובות בדין קדימה**: מדובר באחד השינויים המהותיים לעומת הדין הקיים, כפי שנפרט להלן.
- (4) **חובות שמובטחים בשעבוד צף**: גם כאן, מדובר אחד השינויים המהותיים לעומת הדין הקיים, כפי שנפרט להלן.
- (5) **חובות כלליים** אשר יכללו לעניין הפרשי הצמדה וריבית רק את הרכיבים הבאים:

- הפרשי הצמדה שנוספו לפי דין או הסכם עד למועד הפירעון בפועל ;
- ריבית לפי דין או הסכם עד מועד מתן צו פתיחת הליכים **וללא ריבית פיגורים** (ואם לא נקבעו הפרשי הצמדה וריבית על פי ההסכם, יתווספו הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה).

החוק החדש משנה בעניין זה את הדין הקיים אשר אינו מכיר בריבית החוזית שצובר החוב עד למועד מתן צו פתיחת הליכים ואשר קובע לכלל החובות ריבית אחידה בגין תקופה זו.

(6) **ריבית נוספת:** ריבית שנוספה לכל חובות העבר ממועד מתן הצו עד לפירעונם, כולל גם ריבית שנוספה לחובות המובטחים ושלא ניתן לפרוע אותה מהנכסים המשועבדים (כפי שיוסבר להלן) וכן ריבית פיגורים שנוספה עד מועד מתן הצו (ואשר, כאמור, אינה מוכרת עוד תחת מעמד "חוב כללי"). הריבית הנוספת תיפרע בסדר עדיפות זה:

- ראשית, ריביות בשיעור לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה ;
 - שנית, יתרת הריבית שנתרה אחרי הפירעון לעיל.
- ראו **בנספח א'** לחוברת זו טבלה מסכמת בעניין הפרשי הצמדה והריביות על פי החוק החדש.

(7) **חובות דחויים:** לפי סדר העדיפות הבא :

- ראשית, תשלומים עונשיים (כגון קנס או עיצום כספי) ;
- שנית, חובות לחברי התאגיד בכובעם ככאלה או שיש עילה להשעיית פירעונם על פי סעיף הרמת מסך בחוק החברות.

2. חובות בדין קדימה (סעיף 234)

המחוקק קיווה להגדיל את קופת הנשייה עבור הנושים הרגילים בשתי דרכים מרכזיות: ביטול רוב החובות בדין קדימה והגבלת כוחם של בעלי השעבוד הצף, כפי שיתואר להלן.

בנוסף המקורי של הצעת החוק בוטלו חלק משמעותי מהחובות בדין קדימה, אך כתוצאה מהתעקשות הרשויות, הוחזרו חלק מהחובות בדין קדימה שנמחקו.

החובות המרכזיים שנתרו ברשימה במסגרת החוק החדש הם (לפי הסדר שלהלן) :

- (1) **חוב בגין שכר עבודה** שמגיע לעובד בעד התקופה שלפני הגשת הבקשה לצו **ובגין פיצויי פיטורים**, תחת מגבלות תקרה מסוימות ובכפוף לניכויים מסוימים.
- (2) **חובות שמקורם בניכויים במקור למס הכנסה וביטוח לאומי** - ההצדקה לכך היא שכספים אלו אינם שייכים לחייב (המנכה) והוא משמש רק צינור/נאמן להעברתם לרשויות.
- (3) **קרב חוב מס ערך מוסף שנוצר ב-12 חודשים שלפני מתן צו פתיחת הליכים** - ההצדקה לכך היא שרואים גם את כספי המע"מ מוחזקים בידי המוכר במעין נאמנות עבור רשויות המס.

(4) **חוב מס או תשלום חובה אחר שרשות המיסים, הביטוח הלאומי או הרשות המקומית פרסה את תשלומו בהסכמת החייב לפני מתן צו פתיחת ההליכים.** דין קדימה זה יחול על סכומי קרן בגין 3 שנות מס לכל היותר מתוך הסדר הפריסה.

ג. נושים בעלי זכויות פירעון מיוחדות (סעיפים 243-256)

ג.1. נושה מובטח – חידושים מרכזיים (סעיפים 243-250)

ריבית פיגורים ממועד מתן הצו לא תכלול תחת החוב המובטח (סעיף 243)

בדין הקיים אין מגבלות על גביית ריבית שנצברה על חוב מובטח מהנכס המשועבד. לעומת זאת, בחוק החדש נקבע כי החוב המובטח אמנם יכול לפרשי הצמדה וריבית שנוספו עד לפירעונו, אך לא ניתן יהיה להיפרע מהשעבוד ריבית פיגורים.²

המשמעות היא כי על פי החוק החדש, דין ריבית הפיגורים ממועד מתן הצו כדין ריבית נוספת – כלומר נדחית אחרי החובות הכלליים (וגם אז, רק לאחר תשלום על פי מדרגה של ריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה).

ראו בנספח א' לחוברת זו טבלה מסכמת בעניין הפרשי הצמדה והריביות על פי החוק החדש.

הגבלות לעניין שעבוד צף (סעיף 244)

(1) חידוש ראשון: השעבוד הצף יחול רק על הנכסים במועד מתן צו פתיחת ההליכים:

על פי החוק החדש, השעבוד הצף יחול רק על נכסים של החייב במועד מתן הצו, וכן על התמורה בעד נכסים כאמור או נכסים חלופיים להם, והכל בלבד שהם ניתנים לזיהוי ועקיבה. זאת בשונה מהדין הקיים שלא מתייחס לשאלת תחולת השעבוד הצף על נכסים שנוספו לאחר פתיחת ההליכים.

תכליתה של הוראה זו היא שהערך המוסף שייווצר בעקבות הפעלת התאגיד יחולק בין הנושים, במקום שהנהנה היחיד מפירות הפעלת התאגיד יהיה בעל השעבוד הצף.

להשלמת התמונה, עיקרון זה נכון עד לסיום הליכי חדלות הפירעון, כאשר לאחריהם - אם התאגיד ממשיך להתקיים - יחול השעבוד הצף גם על נכסים שיגיעו לידי התאגיד לאחר סיום ההליכים.

(2) חידוש שני: הגבלת כוחו של בעל שעבוד צף כך שייפרע עד 75% מהתמורה ממימוש הנכסים:

נושה מובטח בשעבוד צף רשאי כי חובו המובטח ייפרע מנכסי השעבוד הצף בסכום שלא יעלה על 75% מהתמורה שהתקבלה ממימוש נכסי השעבוד הצף, לאחר שנוכו מהתמורה ההוצאות

² "ריבית פיגורים" מוגדרת כחלק הריבית הנוסף לפי דין או הסכם על הריבית הבסיסית, שהחייב נדרש לשלם בשל אי-תשלום תשלומים בהם הוא חב במועד, וכל קנס פיגורים או תשלום דומה לזה, יהא כינויו אשר יהא, בשל אי-תשלום במועד.

שהוצאו לשמירת ערכם של הנכסים, להשבחתם ולמימושם (ויתרת החוב המובטח תהיה כדין החובות הכלליים). יתרת ה-25% תשמש לפירעון החובות הכלליים.

חידוש זה מהווה מהלך משלים לשינויים שחלו בחובות בדין קדימה (שכן אחרת בעל השעבוד הצף היה ה"מרוויח היחיד" משינויים אלו) ומטרתו המוצהרת הינה לקדם את עיקרון השוויון בין הנושים (בעיקר נושים הנחשבים "חלשים", כגון ספקים ונותני שירות) על חשבון הנושים המובטחים.

במישור הפרקטי, אנו צופים שההגבלות ביחס לשעבוד הצף יובילו, בין היתר, לשינויים באופן ההישענות של מממנים על הבטוחות. כך למשל, בדיונים על החוק נציגי הבנקים הסבירו שתוצאת ההגבלות על השעבוד הצף תהיה דרישה לעיבוי בטוחות או הפחתה של עד 25% באשראי המסחרי שמוענק לאותם בתי עסק (בד"כ הקטנים יותר) שהמערכת הבנקאית מעניקה להם באופן מסורתי אשראי על בסיס שעבוד צף.

ביחס לסוגי אשראי אחרים אשר מסופקים גם כנגד שעבודים קבועים על נכסים ספציפיים של התאגיד, אנו צופים שהנושים המובטחים יחלו לחתור, ככל הניתן בנסיבות העניין, ליצור כמה שיותר שעבודים קבועים חלף השעבודים הצפים. האמור יחייב הן הקפדה יתרה על עמידה במבחני הפסיקה לעניין הסיווג בין שעבוד קבוע לשעבוד צף (בעיקר עיבוי אלמנטים של שליטה ופיקוח של הנושה על הנכס המשוועבד) והן קביעת מנגנונים מוסכמים בהסכמי ההלוואה ליצירת שעבודים קבועים בעתיד על נכסים נוספים וחדשים שייווצרו או ירכשו על ידי החייב בהמשך חיי ההלוואה.

הגבלות על מימוש נכס משועבד/גיבוש שעבוד צף בתקופת ההפעלה - צורך בקבלת אישור בית המשפט (סעיף 245)

החוק החדש קובע, כי אם ניתן צו פתיחת הליכים ובית המשפט הורה על הפעלת התאגיד - תוגבל יכולת הנושים המובטחים לממש את בטוחותיהם כך שיהיה צורך בקבלת אישור בית המשפט כדי לממש שעבוד קבוע או לגבש שעבוד צף.

בית המשפט ייתן אישור כאמור רק אם אין לנושה המובטח "הגנה הולמת" ולא נקבעו דרכים אחרות להבטחת הגנה כזו, או אם הנכס המשוועבד אינו נדרש לשם שיקומו הכלכלי של החייב.

פרוצדורה למימוש נכס משועבד (סעיף 248)

על פי החוק החדש, גם אם הנושה המובטח עבר את משוכת בית המשפט ובית המשפט אישר לנושה לממש את הנכס, יחולו על מימוש כאמור המגבלות הבאות:

(1) על הנושה המובטח להודיע לנאמן על כוונה לממש את השעבוד (בכפוף לכך שהגיש תביעת חוב).

(2) מרגע ההודעה מתחילה תקופה של 14 ימים שבמהלכם רשאי הנאמן לפדות את הנכס כנגד סכום החוב.

(3) אם הנאמן לא פדה את הנכס, אז יש לבחון האם שווי הנכס המשועבד גבוה באופן מובהק מסכום החוב:

- **אם שווי הנכס המשועבד על פי האומדן שהגיש הנושה המובטח בתביעת החוב גבוה באופן מובהק מסכום החוב** - יבוצע מימוש הנכס בידי הנאמן, אך הנאמן יפעל בהתאם להנחיות הנושה המובטח (אם הנאמן סבור שפעולה לפי הנחיות אלה תפגע בשאר הנושים, רשאי הוא לבקש מבית המשפט הנחיות כיצד לפעול). החוק כולל חריג שמאפשר לבית המשפט להורות כי הנושה המובטח יממש את הנכס ולא הנאמן אם מצא כי הדבר מוצדק בנסיבות העניין וכי אין בכך כדי לפגוע בעניינם של שאר הנושים.

- **אם שווי הנכס לא גבוה באופן מובהק מסכום החוב** - הנושה המובטח רשאי לממש את הנכס בעצמו. אם יש נסיבות המצדיקות זאת, רשאי בית המשפט לקבוע כי המימוש ייעשה בפקדון הנאמן ובתנאים שייקבעו על ידי בית המשפט.

(4) בנוסף, בית המשפט יהיה מוסמך לקבוע את האומדן בעצמו אם מצא שהוא לא סביר.

(5) ההוראות בדבר מתן ההודעה על כוונה לממש נכס משועבד והמגבלות על הליכי מימושו לא יחולו על משכון לפי סעיף 17(3) לחוק המשכון העוסק במימוש עצמי של משכון מופקד ומשכון ניירות ערך בידי גוף מוסדי (כגון תאגיד בנקאי וחברת ביטוח).

זקיפת התשלומים מתמורת מימוש נכס משועבד (סעיף 250)

התמורה מפדיון או מימוש הנכס המשועבד תיזקף להוצאות שהוצאו במימוש ולאחר מכן לכל אחד מרכיבי החוב המובטח שלהלן, בהתאם לחלקו היחסי בחוב המובטח: (1) קרן החוב והפרשי הצמדה וריבית שנוספו לפני מועד מתן הצו; (2) הפרשי הצמדה וריבית שנוספו ממועד מתן הצו ועד לפירעון החוב המובטח.

כך, חלק מיתרת החוב מסווגת כקרן שזוכה למעמד של "חוב כללי" וחלק מסווג כ"ריבית נוספת" (אשר פירעונה נדחה לאחר תשלום כל החובות הכלליים).

נושה בעל נכס הכפוף לשיוור בעלות (סעיפים 251-252)

בדומה לדין הקיים כיום (בשינויי נוסח), החוק החדש מחיל על נכס הכפוף לשיוור בעלות³ את אותם הסדרים החלים על נכסים משועבדים, בשינויים הנדרשים, כך שאם בית המשפט הורה על הפעלת התאגיד או על הפעלת עסקו של יחיד - לא יקבל בעלים של נכס הכפוף לשיוור בעלות את החזקה בנכס אלא באישור בית המשפט.

³ נכס הכפוף לשיוור בעלות הוא נכס שמתקיימים בו כל אלה: (1) הנכס נמכר לחייב והועבר לחזקתו, לפני מתן צו פתיחת ההליכים; (2) הבעלות בנכס נותרה בידי המוכר, לפי הסכם המכירה, עד לתשלום התמורה בעדו; (3) הוראות סעיף 2(ב) לחוק המשכון, לא חלות על עסקת המכר.

כמו כן, בית המשפט יורה על העברת החזקה לבעלים של נכס הכפוף לשיור בעלות אם אין בנכס כדי להבטיח הגנה הולמת לבעליו ולא נקבעו דרכים אחרות להבטחת הגנה כאמור או אם הנכס אינו נדרש לשם שיקומו הכלכלי של החייב.

נושה בעל זכות עיכבון (סעיפים 253-254)

בחוק החדש נקבע הסדר לפיו בעל זכות עיכבון מכוח חיקוק או **מכוח הסכם** יהיה **במעמד של נושה מובטח**.

בהתאם, במקרה של הפעלת התאגיד בית המשפט רשאי להורות לנושה המחזיק בנכס שיש לגביו זכות עיכבון להעבירו לידי הנאמן, ובלבד שהנכס דרוש לשם שיקומו הכלכלי של התאגיד החייב ושניתנה לנושה "הגנה הולמת".

נושה בעל זכות קיזוז (סעיפים 255-256)

כיום, מעמדה של זכות הקיזוז במסגרת הליכי חדלות פירעון נקבע על פי הוראת סעיף 74 לפקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], תש"ם-1980 ("פקודת פשיטת הרגל"), אשר קובע כתנאי עיקרי לקיזוז כי על החובות המקוזזים לנבוע מחוב הדדי, אשראי הדדי או עסקים הדדיים אשר הם "חובות בני תביעה בפשיטת רגל".

על פי החוק החדש, נושה רשאי לקזז חוב עבר שהחייב חב לו כנגד חוב עבר שהוא חב לחייב, כערכם במועד מתן צו פתיחת ההליכים, בהתקיים אחד מאלה:

(1) **החובות של החייב והנושה כרוכים זה בזה; או**

(2) **נטילת חובות הדדיים וההסתמכות על זכות הקיזוז הן חלק ממהלך עסקיו הרגיל של החייב או הנושה וחוב העבר שהנושה מבקש לקזז נוצר במסגרת עסקיו ההדדיים עם החייב.**

מנסחי החוק הדגישו כי הנוסח החדש של זכות הקיזוז דוחה את הנימוק המוסרי שבבסיס מעמדה של זכות הקיזוז בחדלות פירעון (לפיו אין זה הוגן לחייב את הנושה לשלם לקופת הנשייה בשעה שיש לחייב חוב כלפיו) ומתבסס רק על **הנימוק הכלכלי**, לפיו חיי המסחר מבוססים על זכות הקיזוז. על פי נימוק זה, פגיעה בזכות הקיזוז תפגע בהבטחת הפעילות השוטפת של החייב, בעיקר מול ספקי שירותים ונותני אשראי שמתבססים על זכות הקיזוז במהלך העסקים עם החייב.

בנוסף, בשונה מהדין הקיים - החוק אינו מבחין בין חובות מותנים לחובות שאינם מותנים (במקרה הטיפוסי, חובו של ערב) וקובע כי כל חוב עבר ניתן לקיזוז.

מבחינה פרוצדורלית, נוספה במסגרת החוק החדש הוראה לפיה נושה בעל זכות קיזוז ידרש להודיע על כך לנאמן בתוך 30 ימים מהמועד שנודע לו על צו פתיחת ההליכים. בהמשך ייקבעו על ידי שר המשפטים הוראות לעניין הפרטים שייכללו בהודעת הקיזוז והמסמכים שיש לצרף אליה.

ג.2. ביטול עסקאות הגורעות מקופת הנשייה (סעיפים 219-223)

מאחר שככלל חדלות הפירעון קודמת מעשית למתן צו פתיחת ההליכים, נקבעו בחוק החדש ההוראות שלהלן, המאפשרות "למשוך לאחור" את נקודת הזמן שבה החל החייב להיות חדל פירעון:

ביטול פעולה המקנה עדיפות לנושים (סעיף 219)

סעיף 219 לחוק החדש קובע כי:

"בית המשפט רשאי להורות על ביטול פעולה שהביאה לפירעון חוב לנושה או לקידומו בסדר הפירעון, ושנעשתה לפני מתן צו לפתיחת הליכים..."

החידוש המרכזי בקשר לביטול פעולות העדפה העולה מהחוק החדש נעוץ בביטולה של הדרישה הקיימת כיום בדין, לפיה ניתן לבטל פעולה להעדפת נושה רק אם הפעולה נעשית **במטרה** לתת עדיפות לנושה או מתוך אילוץ או שידול שלא כדין.

חלף זאת, המבחן שאומץ בחוק החדש הינו **מבחן תוצאתי אובייקטיבי** הבוחן האם הפעולה הביאה לפגיעה בעקרון השוויון ולהעדפת נושים.

התנאים לביטולה של פעולת העדפה:

(1) **סוג הפעולה הניתנת לביטול:** תשלום חוב, אך גם העברה או שעבוד של נכס וכן **המחאת חוב מנושה לאדם אחר במקרה שהמחאת החוב מאפשרת לנמחה לשפר את מעמדו בסדר הנשייה** (למשל במקרה שבו ההמחאה מאפשרת לנמחה לקזז את החוב כנגד חוב אחר שהוא חב לחייב).

(2) **מועד הפעולה הניתנת לביטול:** בוצעה בתקופה המתחילה **3 חודשים** לפני מועד הגשת הבקשה (ולגבי קרוב - שנה). בעניין זה, בוטלה ההבחנה בדין הקיים בין שעבוד קבוע לצף, אשר ביטול האחרון היה אפשרי עד 6 חודשים אחורה.

(3) **החייב היה בחדלות פירעון במועד הפעולה הניתנת לביטול:** לאור קשיי ההוכחה בעניין זה, נקבעה חזקה (ניתנת לסתירה) לפיה בתקופה של 3 חודשים לפני מועד הגשת הבקשה (לגבי קרוב - שנה) היה החייב בחדלות פירעון.

לאור הפגיעה הפוטנציאלית של ביטול הפעולה באינטרס ההסתמכות של צדדים שלישיים, **נקבע כי לא ניתן יהיה לבטל פעולה אם מתקיים בה אחד מאלה:**

(1) החייב קיבל במועד ביצוע הפעולה או במועד סמוך לו תמורה הולמת בנסיבות העניין לפעולה שביצע;

(2) ביצוע הפעולה היה במהלך העסקים הרגיל של החייב, והחוב שנפרע בשל הפעולה נוצר במהלך העסקים הרגיל של החייב.

ביטול פעולה הגורעת נכסים מקופת הנשייה (סעיף 220)

הוראה זו בחוק החדש דומה לסעיף "ביטול הענקות" שבדין הקיים הייתה רלוונטית בעולם היחידים בלבד (סעיף 96 לפקודת פשיטת הרגל).

החוק החדש מחיל לראשונה הוראה בדבר "ביטול הענקות" גם על תאגידיים.

לפי החוק החדש, בית המשפט רשאי להורות על ביטול פעולה שנעשתה לפני מתן צו פתיחת ההליכים, ושבשלה נגרע נכס מנכסי קופת הנשייה, בהתקיים התנאים הבאים:

(1) **תמורה**: הפעולה הניתנת לביטול נעשתה בלא תמורה או בתמורה שאינה הולמת **בנסיבות**

העניין - על פי דברי ההסבר לחוק, הכוונה הייתה להחריג מקרים בהם החייב ביצע עסקה בתום לב שבמסגרתה התמורה הייתה אמנם פחותה משווי השוק, אך לא ניתן היה להשיג בעד הנכס תמורה גבוהה יותר.

(2) **תקופה**: הפעולה בוצעה בתקופה המתחילה **שנתיים** לפני מועד הגשת הבקשה (ולגבי קרוב - 4 שנים).

(3) **חדלות פירעון**: במועד הפעולה החייב היה בחדלות פירעון או שביצוע הפעולה הביא אותו לחדלות פירעון. גם בעניין זה קיימת חזקה הניתנת לסתירה לפיה בתקופה שבמהלכה הפעולה ניתנת לביטול, החייב היה חדל פירעון.

ביטול פעולה להברחת נכסים (סעיף 221)

בית המשפט רשאי להורות על ביטול פעולה לגריעת נכסים גם אם במועד הפעולה לא היה החייב בחדלות פירעון, וזאת אם הפעולה בוצעה **במטרה להבריא את הנכס מהנושים** והפעולה בוצעה בתקופה של **7 שנים** שהחל ממועד הגשת הבקשה לצו פתיחת ההליכים וסיומה במועד מתן הצו. בבוא בית המשפט להורות כאמור, רשאי הוא להביא בחשבון את השאלה האם מי שהנכס הועבר אליו קיבל אותו בתום לב.

תקנת שוק – שמירת זכויותיו של אדם שלישי (סעיף 222)

החוק החדש קובע כי ביטול הפעולה לא יגרע מזכויותיו של אדם שלישי שרכש, לאחר ביצוע הפעולה, זכות בנכס שלגביו בוצעה אילו מהפעולות שלעיל, ובלבד שהרכישה נעשתה בתום לב ובתמורה.

חלק ה' לחוק: מעמד הנושים וזכויותיהם

א. מעמד הנושים (סעיף 257)

ההוראות בחלק זה מבהירות כי מעמד הנושים בהליכים הוא מעמד **מייעץ** בלבד וכי השליטה על ההליכים נמצאת בידי הנאמן ובית המשפט. עם זאת, מוענקות לנושים סמכויות פיקוח מסוימות על ניהול ההליכים בידי הנאמן וכן ההזדמנות להישמע לפני קבלת החלטות משמעותיות.

בעוד שהנושים המובטחים יכולים בדרך כלל לייצג את עניינם הפרטי באופן עצמאי, לנושים הלא מובטחים קיימת במקרים רבים בעיית הנציג אשר נובעת מפזורים של נושים אלה והאינטרס הכלכלי הקטן שיש להם להשתתף בהליכים.

כדי לתת מענה לבעיה זו, החוק החדש קובע כי עמדת ה**נושים הלא מובטחים** תיקבע **באסיפת נושים** (רוב רגיל של המשתתפים לפי ערך תביעת החוב שהוגשה) או **בועדת הנושים**. ככל שתעמוד סתירה בין עמדת אסיפת הנושים לעמדת ועדת הנושים, תכריע עמדת האסיפה.

ב. אסיפת נושים ראשונה (סעיף 261)

החוק החדש קובע כי הנאמן יכנס אסיפה ראשונה של הנושים בתוך 30 יום ממתן הצו (אלא אם החליט בית המשפט או הממונה כי בנסיבות העניין אין בכך תועלת). באסיפה הראשונה יחליטו הנושים על היקף מעורבותם בהליכים.

ג. מינוי ועדת הנושים (סעיף 263)

על פי החוק החדש, בית המשפט רשאי למנות **ועדת נושים** שתייצג את עמדת הנושים הלא מובטחים, יהיו חברים בה לא יותר מחמישה אנשים והיא תתכנס לשיבה ראשונה תוך 30 יום מיום שמונתה. ועדת הנושים תהיה רשאית להציג את עמדתה לפני הנאמן בכל עניין, וישנם עניינים מסוימים בהם יקבל הנאמן החלטה רק לאחר ששמע את עמדת ועדת הנושים (בין היתר, שעבוד נכס, נטילת אשראי חדש, פשרה ביחס לגובה חוב ואופן תשלומו שיש לה השפעה מהותית על היקף הנכסים ופירעון חוב לנושים מסוג מסוים).

חלק ו' לחוק: הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי

בחלק זה מפורטים תפקידיו וסמכויותיו של הממונה. תפקידיו המרכזיים של הממונה הם שמירת האינטרס הציבורי ותקינותם של הליכי חדלות הפירעון, פיקוח על התנהלות הנאמנים וכן התפקיד המשמעותי של ניהול הליכי חדלות פירעון של יחידים.

כמו כן, על מנת לאפשר לממונה לפקח באופן יעיל על הליכי חדלות הפירעון, החוק החדש מעניק לממונה סמכויות אכיפה לגבי עבירות פליליות מסוימות הנוגעות לליבת הליכי חדלות הפירעון (המוסדרות בחלק יא' לחוק).

יש לציין כי הענקת סמכויות האכיפה לממונה ביחס למי שמנסה לנצל לרעה את הליכי חדלות הפירעון חשובה לאור הרחבת מסלול השיקום שבחוק, שכן הרחבה זו עלולה להביא איתה גם גידול במספר הניסיונות לנצל לרעה את ההליכים המיועדים לשיקום. לכן, בד בבד עם הרחבת מסלול השיקום יש חשיבות גם להרחבת כללי האכיפה וההרתעה שנועדו להתמודד עם תופעות אלו.

חלק ז' לחוק: סמכויות בית המשפט

החוק החדש קובע כי בית המשפט יהיה מוסמך להחליט בכל שאלה שבמשפט או בעובדה המתעוררת בעניין הליכי חדלות הפירעון במידה וההכרעה בה נדרשת ליעול ההליכים (בהחרגת החלטות הנוגעות להליך פלילי או מנהלי), ובכלל זה בית המשפט רשאי להורות כי תועבר אליו כל תובענה שהגיש החייב או שהוגשה נגדו, התלויה ועומדת בבית משפט אחר ושחלה לגביה הקפאת הליכים. הסדרים אלה מבקשים לאגד את כל הליכי חדלות הפירעון לפני בית המשפט הדן בהליכי חדלות הפירעון לשם ייעול ההליכים.

מלבד השינוי בסמכות העניינים כאמור, בחלק זה לא קיימים חידושים משמעותיים ועיקרו בניסוח עדכני של סמכויות בית המשפט בדיני חדלות הפירעון הקיימים.

חלק ח' לחוק: אחריות נושא משרה ובעל תפקיד בתאגיד הנמצא בחדלות פירעון

חלק ח' לחוק החדש עוסק באחריות נושאי משרה ובעלי תפקיד בתאגיד הנמצא בחדלות פירעון. החידוש המרכזי המוצע בחלק זה, הוא כי לצד האחריות הקיימת כבר כיום לנושאי משרה ולבעלי תפקיד כלפי התאגיד (דוגמת חובת הזהירות וחובת האמונים של נושאי משרה לפי חוק החברות), תוטל על נושאי משרה ובעלי תפקיד גם אחריות מיוחדת בתקופה **שקדמה** לכניסה הפורמלית של התאגיד להליך חדלות הפירעון, קרי **באזור חדלות הפירעון**.

המונח "אזור חדלות הפירעון" (Insolvency Zone) נולד מתוך ההבנה כי חדלות פירעון של תאגיד היא במקרים רבים סופה של תקופה ארוכה שבמהלכה מתדרדר התאגיד מבחינה כלכלית עד שהוא נהיה חדל פירעון. אזור חדלות הפירעון מחדד את המתח שבין התאגיד וחברי התאגיד ובין הנושים. כך, בעוד שחברי התאגיד יעדיפו במקרים רבים לקחת סיכונים כדי לחלץ את התאגיד מהמשבר הכלכלי שאליו נקלע, וזאת גם אם הסיכויים להצלחתם נמוכים, הנושים עשויים להעדיף לצמצם סיכונים בתקופה זו כדי להקטין את הפסדיהם. בנוסף, קיים חשש ממעשי מרמה והברחת נכסים שיעשו התאגיד ובעלי העניין בתאגיד במהלך תקופה זו.

בד בבד, הסדרת התנהלותם של נושאי המשרה בתאגיד באזור חדלות הפירעון נועדה גם לשם הכוונת פעילותו של התאגיד בתקופה זו. זאת, כדי לשפר את הסיכויים לשיקומו הכלכלי של התאגיד או, למצער, להקטין את נזקם של הנושים.

החוק החדש מבקש להתמודד עם נושאים אלה בשני מישורים. המישור האחד הוא האפשרות לבטל עסקאות שנעשו בתקופה זו בידי התאגיד (כפי שתואר לעיל) והמישור השני הוא קביעת חובות בקשר להתנהלותם של נושאי משרה בתאגיד לפני מתן צו פתיחת ההליכים וקביעת סנקציות בשל הפרתן.

בנוסף, חלק ח' לחוק החדש מבקש לעגן, בשינויים מסוימים, את האחריות המוטלת כיום לפי סעיף 373 לפקודת החברות על נושאי משרה בשל ניהול עסק בתרמית, וכן לעגן את המסלול הקיים היום בסעיף 374 לפקודת החברות לניהול הדיון המשפטי בהטלת אחריות על בעל תפקיד בשל הפרת חובה כלפי תאגיד במסגרת הליך חדלות פירעון.

נסקור את הוראות החוק המרכזיות להלן.

א. אחריות דירקטור או מנהל כללי שלא פעל לצמצום היקף חדלות הפירעון (סעיף 288)

החידוש העיקרי בסעיף זה, הוא שהחוק מטיל אחריות על דירקטור או על המנכ"ל, במידה ואלה לא פעלו לצמצום היקף חדלות הפירעון. כך, החוק קובע כי:

"ידע דירקטור או מנהל כללי או היה עליו לדעת כי התאגיד נמצא בחדלות פירעון ולא נקט אמצעים סבירים לצמצום היקפה, רשאי בית המשפט, לבקשת הנאמן או הממונה, לאחר מתן הצו, להורות כי הדירקטור או המנהל הכללי יישא באחריות כלפי התאגיד לנזקים שנגרמו לנושי התאגיד בשל מחדלו." [ההדגשות אינן במקור]

כלומר, על דירקטור ומנכ"ל תוטל **חובת זהירות** כלפי התאגיד שתחייב אותם לנקוט באמצעים סבירים לצמצום היקף חדלות הפירעון. יש לשים לב לכך שנקודת הזמן הרלוונטית להפעלת החובה היא רק לאחר שהתאגיד נמצא בחדלות פירעון (אך לא בתקופה שבה קיים חשש או סבירות לחדלות פירעון). עם זאת, יש לזכור כי הגדרת חדלות פירעון שאומצה בנוסח הסופי של החוק היא ההגדרה הרחבה (חדלות פירעון יכולה להיות או על פי המבחן התזרימי או על פי המבחן המאזני). עוד יצוין, כי החוק החדש אינו כולל קביעה של חובת אמון פוזיטיבית על דירקטור או המנכ"ל כלפי הנושים (לא לפני ולא אחרי הכניסה לחדלות פירעון).

בנוסף, החוק החדש קובע ומונה רשימה של פעולות, שבאם ינקוט בהן הדירקטור או המנכ"ל, אזי תקום לטובתם **חזקה** (ניתנת לסתירה) כי עמדו בחובה לנקוט באמצעים סבירים לצמצום היקף חדלות הפירעון. כך, החוק קובע כי על הדירקטור והמנכ"ל לנקוט אמצעים להערכת מצבו הכלכלי של התאגיד, ובנוסף לפעול לכך שהתאגיד ינקוט אחד מהאמצעים הבאים:

- (1) סיוע מגורמים המתמחים בשיקום תאגידיים;
- (2) ניהול מו"מ עם הנושים לשם הגעה להסדר חוב;
- (3) פתיחה בהליכי חדלות פירעון.

בנוסף, החוק קובע כי חברה לא תהיה רשאית לפטור מאחריות או לקבוע הוראה בתקנון המאפשרת שיפוי בגין הפרה זו. עם זאת, לא תקום לדירקטור או למנכ"ל חבות במידה והוכיחו כי הסתמכו בתום לב הסתמכות סבירה על מידע לפיו התאגיד אינו נמצא בחדלות פירעון.

ב. הפרת חובה בידי בעל תפקיד בתאגיד (סעיף 289)

החוק החדש קובע, בהתבסס על סעיף 374 לפקודת החברות בדבר **הפרת חובה בידי בעל תפקיד בתאגיד**, כי אם מצא בית המשפט כי בעל תפקיד בתאגיד או מי שהיה בעל תפקיד, הפר חובה כלפי התאגיד שמקימה עילה לחיובו בפיצוי או השבת נכס לתאגיד, רשאי הוא, לבקשת הנאמן או הממונה, לאחר מתן הצו, להורות לאותו אדם לפצות או להשיב את הנכס לתאגיד.

בנוסף, נקבע כי בקשה כאמור המוגשת נגד הנאמן, נגד מי שפעל מטעמו או נגד כונס הנכסים, יכול שתוגש גם על ידי החייב או נושה של התאגיד.

"בעל תפקיד" מוגדר כיום התאגיד, נושא משרה בתאגיד, הנאמן וכונס נכסים.

ג. ניהול במרמה של נושא משרה (סעיף 290)

החוק החדש קובע, בהתבסס על סעיף 373 לפקודת החברות בדבר **ניהול במרמה של נושא משרה**, כי אם מצא בית המשפט כי מי שהיה נושא משרה בתאגיד, היה שותף בידועין לניהול התאגיד במרמה (כלומר, ניהול התאגיד מתוך כוונה לרמות את נושי התאגיד) בתקופה שקדמה למתן צו פתיחת ההליכים לגבי התאגיד, יהיה רשאי בית המשפט, לבקשת הנאמן או הממונה, להורות אחד או יותר מאלה:

(1) לקבוע כי נושא המשרה יישא באחריות לנזקים שנגרמו לתאגיד כתוצאה מניהול התאגיד במרמה ;

(2) לפסול אותו מלשמש נושא משרה בכל תאגיד לתקופה שיורה ושלא תעלה על חמש שנים.

ניתן לראות כי החוק החדש מצמצם את גדר האחריות המוטלת מכוח הסעיף הרלוונטי ביחס לדין הקיים. כך, לפי סעיף 373(א) לפקודת החברות, בית המשפט רשאי לחייב את נושא המשרה "באחריות אישית ללא הגבלה לחבוייתה של החברה". בשונה מכך, החוק החדש קובע כי האחריות שתוטל בשל שותפות בניהול המרמה תוגבל ל"אחריות לחובות התאגיד שנוצרו כתוצאה מניהול המרמה".

חלק ט' לחוק: הליכי חדלות פירעון בינלאומיים

הוראות חלק זה נועדו לאפשר התמודדות יעילה יותר עם הליכי חדלות פירעון שיש להם היבטים בינלאומיים - נושא שלא הוסדר עד כה בדין הישראלי.

חלק זה מבוסס על עבודה שנעשתה בוועדת ארגון האומות המאוחדות למשפטי מסחרי בין לאומי (UNCITRAL) אשר ישראל חברה בה ושבמסגרתה פותח חוק לדוגמה להסדרת הליכי חדלות פירעון בינלאומיים.

להלן נסקור את ההוראות המשמעותיות במסגרת חלק זה.

א. תחולת החוק החדש (סעיפים 293-294)

החוק החדש מתייחס למגוון רחב של מצבים שבהם מגישה רשות מוסמכת זרה בקשה לרשות מוסמכת בישראל לביצוע פעולות לפי חלק זה, תוך שהוא מונה גם מקרים בהם גורמים זרים מבקשים סיוע מגורמים בישראל בקשר להליך חדלות פירעון זר, וגם מקרים בהם גורמים בישראל מבקשים סיוע מגורמים זרים בקשר להליך חדלות פירעון המתנהל בישראל.

חלק זה של החוק יחול גם במקרה שמתנהלים לגבי אותו חייב, במקביל להליכי חדלות פירעון בישראל, גם הליכים זרים, או במקרה שמתנהלים בעניינו כמה הליכים זרים. החוק החדש מתייחס גם למקרה שגורמים זרים מעוניינים לפתוח בהליכי חדלות פירעון בישראל או להשתתף בהליכים כאלה.

ב. גישה של בעל תפקיד זר ושל נושים זרים לרשות המוסמכת בישראל (סעיפים 295-

299)

החוק החדש מאמץ את עיקרון "הגישה הישירה" של בעל תפקיד זר לרשות מוסמכת בישראל, עת הוא מבקש לשחרר את בעל התפקיד הזר מן הצורך לעמוד בדרישות הפורמליות (כגון קבלת רישיון או היעזרות בנציגים קונסולריים) כדי לפנות לרשות המוסמכת בישראל.

בתוך כך, על פי החוק החדש, גם בעל תפקיד זר יכול להגיש בקשה לצו פתיחת הליכים והדבר אינו מותנה בהכרה קודמת בהליך הזר. כמו כן, מעמדם של נושים זרים יהיה זהה למעמדם של נושים ישראלים (אך אין בהכרח שוויון מלא בדירוג בסדר הפירעון – אין מניעה, למשל, שחוב לרשות מס ישראלית יהיה במעמד דין קדימה, בניגוד לחוב לרשות מס זרה).

ג. הכרה בהליך זר (סעיפים 300-307)

החוק החדש מאפשר לבעל תפקיד זר להגיש לבית המשפט בישראל בקשה להכרה בהליך זר (המוגדר כהליך המתנהל במדינה זרה שבה נמצא מרכז ענייניו של החייב כך שבעל התפקיד הזר מנהל את כלל נכסי החייב). באופן זה, החוק החדש יוצר הסדר ספציפי ומתאים יותר להיבטים הייחודיים של הכרה בהליכי חדלות פירעון זרים.

על פי החוק החדש, אם הכיר בית המשפט בהליך זר עיקרי⁴ - אוטומטית יושהו פירעון חובות העבר של החייב, תיכנס לתוקף הקפאת הליכים נגדו ותושהה כל העברה של זכות בנכס של החייב או שעבודו. בנוסף, ישנם סעדי רשות, כגון מינוי נאמן לניהול נכסי החייב בישראל וכדומה.

כמו כן, אם הכיר בית המשפט בהליך זר עיקרי, הוא רשאי, לבקשת בעל התפקיד הזר, להסמיך את בעל התפקיד או אדם אחר לממש את נכסי החייב הנמצאים בישראל ולפעול לחלוקתם, ובלבד ששוכנע כי אין בכך כדי לפגוע בנושים בישראל.

ד. שיתוף פעולה עם רשות מוסמכת זרה ובעל תפקיד זר (סעיפים 310-308)

החוק החדש קובע כי הרשות המוסמכת בישראל⁵ תוכל לבקש ישירות מידע או סיוע בקשר להליכי חדלות פירעון, וכן תהיה רשאית למנות גורם שיפעל לקידום שיתוף הפעולה בין הגורם בישראל לגורם הזר.

ה. הליכים מקבילים (סעיפים 315-311)

על פי החוק החדש, אם הכיר בית המשפט בהליך זר עיקרי, אזי קמה חזקה (ניתנת לסתירה) שהחייב חדל פירעון לצורך הגשת בקשה לצו פתיחת הליכים. יש לציין כי הכרה בהליך זר עיקרי אינה מונעת פתיחה בהליך חדלות פירעון הנוגע לאותו חייב, ובלבד שהחייב מחזיק בנכס בישראל ושההליכים יוגבלו לנכסים הנמצאים בישראל.

כמו כן, במידה והוגשה בקשת הכרה בהליך זר לאחר שנפתחו הליכי חדלות פירעון, ניתנה עדיפות להליך בישראל על פני ההליך הזר, במובן זה שבית המשפט לא יורה במסגרת ההכרה בהליך זר על סעד שיפגע בהליך המקומי.

⁴ "הליך זר עיקרי" מוגדר כהליך זר המתנהל במדינה זרה שבה נמצא מרכז ענייניו של החייב; לעניין זה, יראו את מקום הרישום של חייב שהוא תאגיד או את מקום מגוריו של חייב שהוא יחיד כמקום שבו נמצא מרכז ענייניו, אלא אם כן הוכח אחרת.

⁵ "רשות מוסמכת בישראל" מוגדרת כבית המשפט או הממונה, ולעניין הליכי חדלות פירעון לגבי יחיד בעל חובות בסכום נמוך – גם רשם ההוצאה לפועל.

חלק י' לחוק: הסדר חוב שלא במסגרת צו פתיחת הליכים

חלק זה נועד להסדיר את ההליכים לגיבוש הסדרי חוב מחוץ לכתלי בית המשפט (שלא במסגרת צו פתיחת הליכי חדלות פירעון), והוא מורכב מארבעה פרקים אשר נסקור להלן.

יצוין, כי יש לקרוא את הוראות חלק זה יחד עם הוראות חלק י"ג לעניין התיקון לחוק ניירות ערך (ראו להלן), אשר יובילו לשינוי בעיתוי הכניסה להליך ביחס ל"תאגידיים מדווחים", וזאת על ידי הוראות שמטרתן הבניית שיקול הדעת של הנאמן לעניין כינוס אסיפת מחזיקים בשאלת העמדה לפירעון מיידי ומימוש בטוחות כמו גם הטלת חובה להגיש לבית המשפט בקשה לצו פתיחת הליכים בנסיבות מסוימות.

א. הגדרות ותחולה; אישור הסדר חוב (סעיפים 327-318)

הפרקים הראשון והשני בחלק זה מבוססים על הדין הקיים בחוק החברות, עם כמה שינויים.

השינוי המשמעותי ביחס לדין הקיים הינו כי על פי הנוסח כיום של סעיף 350 לחוק החברות, כל פשרה או הסדר ייעשו בהתאם להוראות סעיף 350 לחוק החברות, וזאת בין אם מדובר בהסדר חוב ובין אם מדובר בפשרה או הסדר אחרים. לעומת זאת, **החוק מפצל בין פשרה או הסדר שעניינה הסדר חוב - שיטופלו לפי החוק החדש, לבין פשרה או הסדר אחרים (כגון שינוי הון המניות במסגרת מיזוג) שיעשו בהתאם להוראות סעיף 350 לחוק החברות.**

עוד חידוש מרכזי הוא **הסדרת האפשרות של יחיד לבצע הסדר חוב** (בדומה להליך אישורה של תכנית לשיקום כלכלי של תאגיד), כאשר הוראות חלק זה יחולו על היחיד, בין אם ניתן לגביו צו פתיחת הליכים ובין אם לאו (וזאת בשונה מתאגידיים שלגביהם הסדרי חוב לאחר מתן הצו מוסדרים בחלק ב' של החוק).

חידוש נוסף הוא עיגון בחקיקה של **האפשרות לכפיית הסדר על תאגיד** - נושה יהיה רשאי להציע הסדר חוב גם בלא הסכמת התאגיד, וזאת במקרים בהם התקיימו התנאים להגשת בקשה לצו פתיחת הליכים על ידי נושה.

מעבר לכך, הוראות אישור הסדר החוב מפנות להוראות לאישור תכנית לשיקום כאמור לעיל, בכפוף למספר שינויים קלים או מחויבים.

ב. אישור הסדר חוב מהותי בחברת איגרות חוב (סעיפים 336-328)

הפרק השלישי בחלק זה עוסק באישור הסדר חוב מהותי ב"חברת אגרות חוב" ומבוסס על ההוראות הקבועות בחוק החברות ביחס למינני מומחה לבחינת הסדר חוב בחברות אגרות חוב.

"הסדר חוב מהותי" הינו הסדר חוב שעניינו שינוי מהותי בתנאי הפירעון של החוב, הכולל הפחתת חוב, דחיית מועד הפירעון או הסדר של פירעון אגרות חוב בדרך של הקצאת ניירות ערך אחרים לבעלי האג"ח (זאת, בדומה להגדרה של "הסדר חוב" שנוספה בתיקון 18 לחוק החברות במסגרת הסימן שעוסק במינני מומחה לבחינת הסדרי חוב בחברות אגרות חוב).

גם על פי החוק החדש, גיבוש הסדר חוב מהותי ילווה בידי מומחה מטעם בית המשפט, כאשר מינוי המומחה וקבלת חוות הדעת מטעמו תהיה תנאי לאישור הסדר החוב. אולם, החוק כולל **שני שינויים ביחס לדין הקיים** שתכליתם לאפשר יותר גמישות בצורך במינוי מומחה ובמועד מינויו:

- (1) ביטול החובה למנות את המומחה באופן מיידי עם תחילת המו"מ לגיבוש הסדר חוב מהותי – בית המשפט רשאי שלא למנות מומחה אם סבר כי בנסיבות העניין מינוי המומחה אינו דרוש לשם הגנת בעלי אגרות החוב;
- (2) הורחב מתחם שיקול הדעת של בית המשפט לעומת זה הקיים בסעיף 350 לחוק החברות לגבי הנסיבות שבהן ניתן שלא למנות מומחה.

ג. ניהול משא ומתן מוגן בידי תאגיד – הוראת שעה (סעיפים 345-337)

הפרק הרביעי בחלק זה עוסק בניהולו של "משא ומתן מוגן" על ידי תאגיד מדווח. זהו פרק חדשני המבוסס על המלצות הוועדה לבחינת הסדרי חוב בישראל ועל טיוטת חוק הסדרי חובות (תיקוני חקיקה), אשר אושרה בוועדת השרים לענייני חקיקה בחודש יולי 2015.

הפרק נועד לאפשר ל"תאגיד מדווח" לבצע הסדר חוב בשלב מוקדם - עוד בטרם חדלות הפירעון - בכך שהוא מייצר תמריצים שיניעו את התאגיד להציע הסדר חוב בשלבים המוקדמים של הקשיים הכלכליים.

ההגנות הניתנות לתאגיד מדווח שיפתח ב"משא ומתן מוגן" שמתקיים מחוץ לכתלי בית המשפט הן:

- (1) **בלעדיות בהצעת ההסדר:** רק התאגיד יהיה רשאי להציע (באותה תקופה) מתווה של הסדר חוב, כך שהנושים לא יוכלו לכפות הסדר חוב על התאגיד.
- (2) **מניעת האפשרות להעמיד את החוב לפירעון מיידי:** הגנה זו מונעת בפועל מהנושה לפתוח לגבי התאגיד בהליך חדלות פירעון, שכן נקבע כי נושה עתידי לא יכול להגיש בקשה כזו (ובכך למעשה גם במרבית המקרים עשויה להימנע מהנושה האפשרות לממש שעבודים).
- (3) **מניעת האפשרות להגיש בקשה לצו פתיחת הליכים:** נושה לא יוכל להגיש בקשה כאמור.

על פי החוק החדש, ההגנות יינתנו לתאגיד רק אם הדירקטוריון אישר שאין לתאגיד חוב שלא נפרע (למעט חוב השנוי במחלוקת בתום לב) ואין חשש ממשי שהוא לא יוכל לפרוע במועד את החובות שמועד פירעונם חל ב-9 החודשים הקרובים.

בנוסף, תקופת ההגנות תחל לגבי כל נושה במועד מסירת ההודעה על פתיחת "משא ומתן מוגן" **ולא תעלה על 6 חודשים ממועד האישור על ידי הדירקטוריון**. עם זאת, אם התקיימה עילה להעמדת החוב של התאגיד לפירעון מיידי - תסתיים תקופת ההגנות בתוך 45 ימים מהיום שנמסרה לתאגיד הודעה על קיום העילה או מיום אישור הדירקטוריון על התקיימות התנאים ל"משא ומתן מוגן" (לפי המאוחר), ובכל מקרה תסתיים תקופת ההגנות אם התאגיד לא שילם במועדו חוב שאינו שנוי במחלוקת בתום לב.

עוד קובע החוק החדש כי נושה יוכל לפנות לבית המשפט ולהסיר את ההגנות אם יוכיח שתחולת ההגנות עלולה לפגוע בו פגיעה מהותית (כאשר החוק מונה מספר עילות אפשריות לפגיעה מהותית, אשר אחת מהן היא חשש ממשי לפגיעה בשווי הנכס המשועבד או חשש ממשי שהתאגיד עושה שימוש לרעה בהגנות).

במקביל, הנושים יוכלו למנות "נציג נושים". נציג הנושים ינהל את המשא ומתן בשם הנושים וכן יהיה משקיף מטעם הנושים בישיבות הדירקטוריון וועדותיו (למעט ישיבות שעניין גיבוש עמדת התאגיד לגבי "המשא ומתן המוגן").

כמו כן, התאגיד יהיה מחויב למסור לנציג הנושים את כל המידע ביחס לחלוקה, עסקה חריגה ועסקאות בעלי עניין (אך אין לנציג סמכויות אופרטיביות - הוא לא יכול למנוע מהתאגיד לבצע את הפעולות וסמכותו מתמצה בהעברת המידע לנושים, בצירוף חוות דעת).

יצוין, כי בעקבות התנגדויות רבות שבאו לידי ביטוי בדיונים בחוק, ההוראות בעניין "משא ומתן מוגן" נקבעו כהוראת שעה אשר יעמדו בתוקפן 4 שנים מיום התחילה של החוק, והן ימשיכו לחול על "משא ומתן מוגן" שטרם הסתיים במהלך התקופה האמורה.

חלק י"א לחוק: עונשין וסמכויות אכיפה

הוראות העונשין טרם חקיקת החוק החדש הופיעו בפקודת פשיטת הרגל והיו מנוסחות בצורה ארכאית ומסורבלת. בנוסף, חלק גדול מהעבירות שהופיעו בפקודת פשיטת הרגל היו למעשה עבירות של קבלת דבר במרמה, אשר ממילא מוסדרות בחוק העונשין ועל כן אף היו מיותרות. החוק החדש מבקש לתקן קשיים אלה, עת הוא מנסח בצורה עדכנית את העבירות הקיימות כיום וכן מבטל את העבירות החופפות לעבירות הקבועות בחוק העונשין.

א. עונשין (סעיף 346)

הפרק הראשון בחלק זה קובע הוראות עונשין, למשל בנושא של הסתרת מידע או נכסים במסגרת הליכי חדלות פירעון.

ב. סמכויות אכיפה (סעיפים 347-348)

הפרק השני בחלק זה מעניק לממונה סמכויות אכיפה ביחס לעבירות הפליליות הקשורות להליכי חדלות פירעון וזאת במטרה לאפשר אכיפה יעילה יותר מול מי שמנסים לנצל לרעה את הליכי חדלות הפירעון. הכוונה היא להסמכת חוקרים שיהיו עובדי הממונה ואשר יוענקו להם סמכויות חקירה; סמכויות של תפיסת חפצים; וסמכויות לבקש ולבצע צווי חיפוש.

חלק י"ב לחוק: הוראות שונות

חלק זה מסדיר בעיקר את הנושאים הפרוצדורליים הבאים:

- (1) ערעורים
- (2) הסמכת בית משפט השלום לניהול הליכי חדלות פירעון של יחידים
- (3) סמכותו של שר המשפטים לקבוע תקנות לעניין החוק

חלק י"ג לחוק: תיקונים עקיפים

בחלק זה נקבע תיקון לדברי החקיקה השונים הכוללים התייחסות לדיני חדלות הפירעון. נסקור להלן כמה מהתיקונים המרכזיים:

א. פקודת פשיטת הרגל (סעיף 358)

במסגרת החוק החדש, תבוטל הפקודה כולה (למעט סעיף 97 לפקודה – ביטול המחאה כללית בלתי רשומה שיידון בפני ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת במסגרת דיונים על הצעת חוק המשכון אשר על הפרק).

ב. סעיף 194 לפקודת החברות (סעיף 359)

סעיף זה שעניינו אכיפת זכויות של בעלי אגרות חוב המובטחות בשעבוד צף תוקן כך שייקבע כי אם הורה בית המשפט על מינוי כונס לשם אכיפת השעבוד הצף:

(1) יחולו הוראות החוק לעניין דרך מינויו וזהותו של הכונס (כלומר אותן הוראות שחלות על מינוי הנאמן בהליכי חדלות פירעון, כאשר הנושה רשאי להציע מועמד שימש ככונס בהתאם להוראות החוק).

(2) יראו את החברה כאילו ניתן לגביה צו פתיחת הליכים, כך שהליכי אכיפת הזכויות יתנהלו לפי החוק (מתוך הנחה שממילא במרבית המקרים תבצע אכיפה של שעבוד צף כאשר החברה בחדלות פירעון).

הרציונל מאחורי הסעיף הזה, כפי שהוסבר בדיונים על החוק, הוא כי ברוב המקרים של המכריע של המקרים מימוש של שעבודים צפים נעשה כאשר החברה מצויה בחדלות פירעון. לכן, אין לכאורה טעם ענייני לקבוע הסדרים שונים לעניין מימוש וכינוס של שעבוד צף לעומת הליכי חדלות פירעון. יתרה מזו, כאשר מממשים שעבוד צף על כלל נכסי החברה, כונס הנכסים למעשה שולט על נכסי החברה ולכן חשוב לוודא שמיוש השעבוד הצף לא יאפשר לעקוף את הוראות החוק על ידי פנייה להליך של מימוש שעבוד צף תחת פתיחה בהליכי חדלות פירעון.

עם זאת, לאור ההגדרה הרחבה של "שעבוד צף" עלול להיווצר מצב בלתי סביר לפיו מימוש שעבוד צף על נכס ספציפי (כגון מלאי) ולא על כלל נכסי החברה, גם נופל לגדר הוראות סעיף 194 לפקודת החברות.

ג. פירוקים (סעיף 360)

עד לחקיקת החוק החדש, הליכי פירוק של חברה הוסדרו בפקודת החברות - הן כאשר מדובר בפירוק הנובע מחדלות פירעון והן כאשר מדובר בפירוק של חברה סולבנטית.

החוק החדש מבקש להפריד את הסדרת הנושאים, כך שנושא הפירוק יוסדר באופן הבא:

- (1) כל הסעיפים בפקודת החברות הקשורים להליכי חדלות פירעון ולפירוק בטלים (למעשה, ייוותרו בפקודת החברות רק הסעיפים הרלוונטיים לשעבודי חברה).
 - (2) הליכי חדלות פירעון של חברה שאינה סולבנטית, לרבות פירוקה, יוסדרו בחוק החדש.
 - (3) כל יתר הפירוקים, בעילות שאינן נובעות מחדלות פירעון, יוסדרו בחוק החברות, אך יבוצעו בנושא זה התיקונים הבאים:
- בטל ההסדר בדבר פירוק בפיקוח בית המשפט הקיים כיום בפקודת החברות (עקב העדר שימוש).
 - בטל ההסדר של פירוק מרצון בידי נושים ללא הצהרת כושר פירעון (משום שבהעדר הצהרת כושר פירעון ממילא ראוי כי הפירוק ינוהל תחת השגחת בית המשפט).
 - נקבע הסדר חדש לגבי פירוק מרצון בהליך מזורז ביחס לחברה שאין לה נכסים, חובות או הליכים תלויים ועומדים.

ד. חוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 ("חוק ניירות ערך") (סעיף 366)

הליכי חדלות פירעון המנוהלים בידי בית המשפט מוסדרים בחלק ב' לחוק החדש וכוללים הגנות שונות לנושים ולתאגיד, כגון מינוי של בעל תפקיד בידי בית המשפט. אולם, המציאות מלמדת כי מחזיקי תעודות ההתחייבות ("אגרות חוב") ממעטים לפתוח בהליכים אלה, כך שרובם של הליכים אלו מתנהלים מחוץ לכותלי בית המשפט, בלא שחלות ההגנות שבדין.

זאת ועוד, מאחר שהאיום בנקיטת הליכים אלה כלפי המנפיק כמעט ולא קיים, התוצאה היא שאין תמריץ לפתיחה במשא ומתן להסדר בשלבים המוקדמים של המשבר ויש חשש לפגיעה בנושים.

החוק החדש כולל שני תיקונים חשובים בהקשר זה:

ראשית, החוק קובע כי אם חלפו 45 יום ממועד תשלום קרן או ריבית בהתאם לתנאי תעודות ההתחייבות ותשלום כאמור לא שולם, תהיה מוטלת על הנאמן לתעודות ההתחייבות חובה להגיש לבית המשפט בקשה לצו פתיחת הליכים (אלא אם התנגדו להגשת הבקשה רוב מחזיקי תעודות ההתחייבות של המנפיק המחזיקים יחד בשלושה רבעים לפחות מערך הקרן או הריבית שלא שולמה (ולא משיעור המשתתפים בהצבעה)).

שנית, החוק קובע כי אם התקיימה לדעת הנאמן עילה מעילות ההעמדה לפירעון מיידי של תעודות ההתחייבות או עילה למימוש בטוחות, חלה על הנאמן חובה לכנס אסיפת מחזיקים שעל סדר יומה

החלטה בשאלת ההעמדה לפירעון מיידִי או מימוש בטוחות, וזאת תוך 45 ימים לאחר המועד שבו התקיימה העילה האמורה.

בנוסף, החוק החדש קובע את ביטול סעיף 25ב35 לחוק ניירות ערך לפיו היה על הנאמן לבחון קיומם של ניגודי עניינים בין ההחזקה בתעודות ההתחייבות לבין עניין אחר של המחזיקים (בכך צומצמה עילת ניגוד העניינים אצל מחזיקים בתעודות התחייבות רק למקרה שבו בעל שליטה מחזיק באגרות חוב של תאגיד בשליטתו).

חלק י"ד לחוק: תחילה, תחולה, הוראות מעבר והוראות שעה

מאחר שהחוק כולל שינוי מהותי בדיני חדלות הפירעון, נקבע כי תחילתו ביום 15.9.2019 (18 חודשים מיום פרסומו) ("יום התחילה"), והוא יחול על הליכי חדלות פירעון שהחלו ביום התחילה ואילך.

עוד קובע החוק החדש כי על הליכי חדלות פירעון שהיו תלויים ועומדים קודם ליום התחילה ימשיך לחול הדין הישן.

כמו כן, לעניין ההגבלות מכוח החוק החדש על השעבוד הצף וההוראות בעניין דין הקדימה, נקבעה הוראת מעבר כך שהדין הישן יחול בעניינם אלה, אם חל על נכס מנכסיו של תאגיד שעבוד צף שנרשם כדין לפני **יום התחילה** של החוק והתקיים אחד מאלו:

(1) השעבוד הצף ניתן, בין השאר, כערובה להבטחת פירעונו של חוב בשל אשראי שניתן לפני **יום התחילה**. לעניין זה, אם שונה מועד הפירעון או שיעור הריבית אחרי **יום התחילה**, יראו את האשראי כאילו ניתן לאחר **יום התחילה**.

(2) הליכי חדלות הפירעון נפתחו לא יאוחר מתום 18 חודשים מיום התחילה (כלומר לא יאוחר מיום 15.3.2021).

יש לשים לב כי ההוראה תחול ב"רמה תאגידי", כלומר אם יש לתאגיד שעבוד צף אחד שלגביו יש להחיל את הדין הישן, יחול הדין הישן לעניין דין הקדימה והשעבוד הצף לגבי כל התאגיד וכלל חובותיו.

במישור הפרקטי, אנו סבורים כי הוראות המעבר לעניין השעבוד הצף מחייבות זהירות רבה יותר במתן waiver או "גרייסים" ביחס למועדי הפירעון או הריבית בהלוואות קיימות המובטחות בשעבוד צף. כמו כן, אנו מפנים את תשומת לבכם לכך שעל פניו נוצרת אי בהירות מסוימת ביחס להשפעה של משיכות שיעשו לאחר יום ה-15.9.2019 ממסגרת אשראי שהועמדה לפני כן על הקביעה האם יש להחיל את הדין הישן על מימוש השעבוד הצף.

נספח א'

חוב מובטח	חוב רגיל	
מובטח עד הפירעון בפועל	עד הפירעון בפועל	הפרשי הצמדה
מובטח עד הפירעון בפועל	<p>עד מתן הצו – מוכר במעמד חוב רגיל [ואם לא נקבעה ריבית בהסכם – אז ריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה];</p> <p>לאחר מתן הצו – מעמד ריבית נוספת (כאשר קודם תיפרע ריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה)</p>	ריבית בסיסית
<p>מובטח רק עד מתן הצו;</p> <p>לאחר מתן הצו - לא נכלל עוד בחוב המובטח ונחשב למעמד של ריבית נוספת</p> <p>(כאשר קודם תיפרע ריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה)</p>	<p>בכל מקרה מעמד ריבית נוספת (כאשר קודם תיפרע ריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה)</p>	ריבית פיגורים

מחלקת מימון וביטוח

מחלקת המימון והביטוח במשרדנו היא אחת מהמחלקות המובילות בישראל בתחום המימון, הביטוח והרגולציה הפיננסית. המחלקה עוסקת בבנייה, בחשיבה ובייעוץ בקשר לעסקאות מימון מסוגים רבים ובתחומים מגוונים, הן במסגרת מימוני corporate, והן במסגרת מימונים ממונפים, מימוני פרויקטים, יצוא, איגוח ועסקאות מכירת סיכון אחרות, מזנין וכו'. על לקוחותינו נמנים הן מלווים פיננסיים, ישראלים וזרים, דוגמת בנקים, חברות ביטוח, קרנות חוב, בתי השקעות ומשקיעים מוסדיים אחרים והן לווים מתחומי עיסוק מגוונים.

לאור ניסיונו העשיר והמגוון וההכרה המעמיקה עם המטרייה המשפטית והרגולציה החלה, מחלקתנו מוערכת ומוכרת מאוד בדבר מומחיותה למצוא פתרונות יצירתיים בעסקאות מורכבות. בהתאם, צוות מחלקתנו מעורב בעסקאות הפיננסיות המתגרות ביותר בשוק בישראל, בין השאר, עסקאות שאינן סטנדרטיות במבנה שלהן ואשר מחייבות מומחיות וניסיון משפטי ופיננסי רחב.

בנוסף על האמור, מחלקתנו מייצג באופן שוטף בתחומי הרגולציה הבנקאית והפיננסית, בין היתר לבנקים ולמוסדות פיננסיים זרים, כמו גם לנותני אשראי חוץ בנקאיים אשר כפופים לרגולציה של רשות שוק ההון, ביטוח וחשכון.

מחלקת חדלות פירעון

מחלקת חדלות הפירעון במשרדנו, מעניקה שירותים משפטיים מקיפים ברבדים השונים הקשורים למגוון הליכי חדלות פירעון, הן לחייבים והן לנושים. עורכי הדין במחלקה, בעלי ידע וניסיון נרחב בתחום, מייצגים למגוון לקוחות הן בהליכי חדלות הפירעון והליכי הבראה ואף טרם הליכים אלו, והן בתביעות והליכים מגוונים אחרים, המוגשים במסגרת הליכי חדלות הפירעון.

הליכי חדלות פירעון טומנים בחובם מגוון של תחומים לרבות הליכים מורכבים בבתי המשפט ועריכת הסכמים ועסקאות מורכבות, בהם משולבים פנים רבות של עבודה רגולטורית, מסחרית, מימונית ונדל"נית.

למחלקה ניסיון עשיר בייצוג נושים וחייבים בהליכי הבראה שונים וכן בהליכי חדלות פירעון כגון בהליכי הקפאת הליכים, פירוק, פשיטות רגל וכינוסי נכסים, וכן בניהול הליכים אלו.

המחלקה מייצגת גורמים שונים בתחום, כולל חברות ועמותות, בנקים, גופים מוסדיים, נושים, בעלי תפקידים, והכונס הרשמי. במסגרת העיסוק בתחום חדלות פירעון, מתמנים עורכי הדין במחלקה כבעלי תפקיד על ידי הרשויות השיפוטיות השונות ומנהליות. עורכי הדין משמשים בתפקידים אלו במגוון של גופים ותאגידים (חברות, עמותות וכיוצ"ב) בתחומי פעילות שונים (כגון תעשייה, מסחר, היי-טק, ספורט, אחזקות ופיננסים וכיוצ"ב).

המחלקה מנהלת תיקים בסדר גודל מצטבר רב בתחומי חדלות הפירעון והסדרי החוב השונים, ומייצגת קשת רחבה של לקוחות בעיקר גופים פיננסיים וחברות. בגדר כך, קבעה המחלקה שורה של תקדימים, הן עסקיים והן משפטיים, ונהנית ממוניטין בכל תחומי חדלות הפירעון.

Fischer Behar Chen Well Orion & Co
פישר בכר חן וול אוריון ושות'

www.fbclawyers.com

F|B|C|&|C|o | 60 SINCE
1958